

Подільське СЛОВО

№45 (49/5356) П'ятниця, 8 листопада 2019 року

12 сторінок

Андрій ГАЛАЙКО,
голова
Тернопільської
районної ради

Володимир ОСЯДАЧ,
в. о. голови
Тернопільської
райдержадміністрації

Шановні працівники культури та аматори народного мистецтва!

Тема тижня **6-7**

Ваше професійне свято — це ще одна нагода подякувати вам за майстерність, творчість та активну культурно-просвітницьку діяльність.

Обраний вами професійний шлях робить вагомий внесок у формування почуття національної гідності, взаємного порозуміння та злагоди в нашому суспільстві.

Українська культура, одна з небагатьох, яка вистояла під могутнім натиском ворожих агресивних впливів, зберегла свою унікальність, духовність та самобутність. І сьогодні, коли Україна утверджує незалежність

та суверенітет, відстоює честь і гідність, нам, як ніколи, потрібна сильна та актуальна культура, яка звернена в майбутнє, але глибоко укорінює в собі могутні національні традиції.

Бажаємо вам творчого ентузіазму, незгасного прагнення радувати та дивувати людей оригінальними ідеями. А у вашому особистому житті нехай розквітає щастя, панує родинний затишок та благополуччя.

Нехай ніколи не згасає творчий вогник у ваших серцях!

Ті, хто робить будні святом!

Місія людей, які працюють в галузі культури, — одна з найпрекрасніших на землі. Вони щедро дарують незабутні хвилини радості спілкування зі світом мистецтва. Без їх добрих сердець, старанності, самовідданості, творчої думки реальні зміни в нашому суспільстві були б неможливі, бо культура — це краса і любов, це наповнене гармонією життя.

Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва осінньої пори 9 листопада вп'яте відзначають у нашій державі. Це — свято клубних працівників, бібліотекарів, співаків, майстрів народної творчості, танцюристів, гумористів, учителів шкіл естетичного виховання, музикантів, акторів театрального жанру, музейних працівників — усіх, хто щоденною клопіткою працею зберігає та збагачує українську національну культуру.

Напередодні працівники культури Тернопільського району зібралися великою, дружньою родиною у районному будинку культури на мистецьке дійство «Ласкаво просимо до нас на свято».

Фойє клубу прикрасили гарбузами, вишитими рушниками, тинном, глечиками, квітами. Оформили книжкову виставку. Звучали українські мелодії у виконанні **народного аматорського оркестру «Доля»**. Біля входу до будинку культури гостей зустрічали — **скрипаль Володимир Довбня та методист районного будинку культури Тарас Думанський**. Біля фотозони визнаний **майстер фотозйомки Ярослав Стареправо** робив світлини кожному, хто переступав поріг клубу. Від теплого прийому та гарної атмосфери у людей одразу піднімався настрій.

Спеціалісти РБК, юні, неперевершені, як завжди у доброму гуморі, **Юля Сушко та Зоряна Гонзул** у жартівливій сценці на початку дійства показали, яка справді непроста, важка, але благородна та потрібна праця митця, скільки сил та життєвої енергії віддає він людям. Вони ж були ведучими цього чудового мистецького видовища.

Працівників культури Тернопільського району щиро привітали директор Тернопільського обласного методичного центру народної творчості **Володимир Сушко**, який зачитав вітання від голови Тернопільської ОДА **Ігоря Сопеля та начальника управління культури ОДА Григорія Шергея**. Сили духу, витривалості, життєвої енергії побажали винавцям торжества в. о. голови Тернопільської РДА **Володимир Осядач**, голова Тернопільської районної ради, заслужений працівник культури України **Андрій Галайко**, начальник відділу культури Тернопільської РДА **Віктор Навольський**, голова профспілкової організації працівників культури району **Любов Бик**. У затишній та приємній атмосфері лінули слова вітання від Білецької об'єднаної територіальної громади — начальника відділу культури, туризму, охорони культурної спадщини **Романа Винника, працівників освіти, медицини та інших**. **Кращих із кращих нагородили грамотами управління культури ОДА, Тернопільської райдержадміністрації та районної ради, відділу культури Тернопільської РДА та профспілкової організації працівників культури району.**

Продовження на стор. 7.

День української мови та писемності **3**

Пам'ять **4**

Медицина: ерготерапія **10**

Офіційне

Кращі футбольні команди нагородили на сесії районної ради

6 листопада відбулася 31 сесія Тернопільської районної ради, яку провів голова Андрій Галайко. У засіданні взяли участь в. о. голови РДА Володимир Осядач, сільські та селищні голови, керівники відділів та управлінь районної ради і РДА, представники ЗМІ.

А) — команди «Сокіл» (Байківці) та ЗУКФ (Чистилів-Плотича), у першій лізі (група Б) — команди сіл Гаї-Шевченківські і Велика Лука.

но з рейтинговою оцінкою результатів діяльності районних державних адміністрацій Тернопільської області, наш район посів перше місце. Передові позиції

Оскільки закінчився чемпіонат Тернопільського району з футболу й команди провели цікавий і напружений сезон, сесією вирішили розпочати з нагородження футболістів, які досягли найвищих результатів. У чемпіонаті Тернопільського району вищої ліги стала команда ФК «Плотича», у першій лізі (група А) виграла команда села Мишковичі, (група Б) — команда села Підгороднє. Комплекти футбольної форми для гравців і воротарів, футбольні м'ячі від Тернопільської районної державної адміністрації та районної ради отримали також команди, які посіли 2 та 3 місця. Зокрема, у вищій лізі — дубівецька «Говерла» і команда з Великого Глибочка, у першій лізі (група

Про перебіг виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку району за 9 місяців 2019 року доповідав в. о. голови РДА Володимир Осядач. Володимир Борисович охарактеризував стан справ у промисловості, сільському господарстві, торгівлі та послугах, малому бізнесі, зовнішньо-економічній та інвестиційній діяльності, транспорті, енергетиці та енергозбереженні, соціальній сфері, охарактеризував ринок праці. Згід-

вдалося вибороти за такими показниками: економічний розвиток, інвестиційна діяльність, споживчий ринок, ринок праці, захист прав дитини. Зокрема, програма соціально-економічного розвитку з реалізації промислової продукції виконана на 139,8%.

Дещо знизили темпи у сільськогосподарському виробництві. У середньому з 1 га отримано на 6,8% менше зернових. На 18,8% скоротили поголів'я ВРХ та свиней.

За звітний період підприємства реалізували власно виробленої продукції сільського господарства на 5,3% менше, ніж минулого року. Позитивна динаміка району у сфері капітальних інвестицій — 11505,6 грн на особу (по області — 3424,1 грн). Середньомісячна заробітна плата на одного штатного працівника становить 10037 грн. За рівнем оплати праці у третьому кварталі поточного року Тернопільський район розташувався на третьому місці в області. Значний обсяг робіт здійснено у звітному періоді щодо поліпшення матеріально-технічної бази у галузі освіти, культури, охорони здоров'я. Нині тривають завершальні роботи щодо підготовки закладів соціальної сфери до роботи в осінньозимовий період.

Бюджетні питання висвітлила начальник управління фінансів Тернопільської РДА Ольга Казимирів. Зокрема, йшлося про виконання районного бюджету за 9 місяців 2019 року, про міжбюджетні трансферти, внесення змін до районного бюджету на 2019 рік.

Депутати проголосували за затвердження уточненого фінансового плану комунального некомерційного підприємства Тернопільської районної ради «Тернопільська центральна районна лікарня» на 2019 рік, затвердили проекти про розпорядження голови РДА та рішення про надання одноразової грошової допомоги.

У «Різному» в. о. головного лікаря КНП Тернопільської районної ради «Тернопільська центральна районна лікарня» Іван Трач інформував про успішну боротьбу з кором на території району. Нині в Україні виявлено джерела дифтерії. У районній лікарні, ФАПах та медичних амбулаторіях району є достатньо безкоштовної вакцини. Тому для запобігання спалахів цього небезпечного захворювання усіх варто вакцинувати.

Докладніше про матеріали сесії можна прочитати на офіційному сайті Тернопільської районної ради www.trrada.te.ua.

Галина ЮРКА – ТРР «Джерело».

Актуально

Освітняні оголосили ультиматум парламенту, уряду і Міністерству освіти

Профспілка працівників освіти і науки спрямувала до профільного міністерства, Кабінету Міністрів та до Верховної Ради офіційні листи-звернення, до яких додано перелік вимог.

Президія Центрального комітету профспілки працівників освіти і науки України вимагає:

- Забезпечення державою асигнувань на освіту в розмірі не менше ніж 7% валового внутрішнього продукту.
- Забезпечення державою затвердження схеми посадових окладів педагогічних і науково-педагогічних працівників: найнижчий посадовий оклад — 4 прожиткові мінімуми до 2023 року з установленою їх диференціацією.
- Недопущення звільнення педагогів, яким виплачується пенсія за віком.
- Недопущення переведення педагогічних і науково-педагогічних працівників на строкові договори, зокрема й за «їх проханням».
- Недопущення збільшення наповнюваності класів.
- Недопущення скасування поділу на групи.

- Недопущення скасування освітньої субвенції для сільських закладів середньої освіти.
- Недопущення збільшення тривалості робочого часу вчителів з 40 норми на тиждень до 40 норми на тиждень.
- Недопущення обов'язкової сертифікації педагогічних працівників.
- Збереження доплат за виконання додаткових видів педагогічної роботи, за наукові ступені та вчені звання, надбавок за вислугу років, підвищень за педагогічні звання, за роботу в спеціальних закладах освіти.
- Реорганізацію і ліквідацію закладів загальної середньої освіти здійснювати за згодою громади.
- Недопущення закриття сільських закладів загальної середньої освіти, наповнюваність класів якої відповідає нормам закону «Про загальну середню освіту».

- Забезпечення видатками освітньої субвенції оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти в повному обсязі, незалежно від кількості в них учнів.
- Удосконалення формули розподілу освітньої субвенції — скасування неефективних показників, зокрема «щільність учнів на 1 км площі» та інших.
- Запобігання створенню штучної економії освітньої субвенції, метою якої є придбання автобусів, поповнення матеріально-технічної бази, ремонт туалетів.
- Належне фінансове забезпечення державних закладів вищої освіти за встановленими нормативами.

Варто знати

До уваги власників земельних ділянок та землекористувачів!

Головне управління Держгеокадастру у Тернопільській області звертає увагу громадян, органів державної влади, місцевих самоврядувань, підприємств, установ та організацій Тернопільської області на необхідності внесення до Державного земельного кадастру відомостей про земельні ділянки, прав власності (користування) на які виникло до 2004 року і посвідчене відповідними державними актами й договорами оренди.

Радою всім землевласникам і землекористувачам, якщо господарює на землі без відповідних документів, виданих до 2004 року, перевірити статус земельної ділянки на Публічній кадастровій карті. У разі, якщо ділянка відсутня на карті, рекомендуємо звернутися до розробників документації із землеустрою для замовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості). Якщо у вас є запитання, ви можете звернутися за консультаціями та довідками до найближчого підрозділу Держгеокадастру у вашої області.

Звертаємо увагу, що державна реєстрація земельної ділянки не лише запобігатиме рейдерському захопленню землі та забезпечить належний захист ваших прав, а й значно спростить процедури переоформлення земельної ділянки у майбутньому, що зекономить вам та вашим нащадкам час для повноцінного розпорядження землею. Адже у разі вчинення будь-яких правочинів щодо земельних ділянок (продаж, дарування, передача в оренду, кредит під заставу земельної ділянки тощо) буде необхідна попередня держреєстрація з присвоєнням кадастрового номера. Як бонус після здійснення держреєстрації, у разі майбутнього переоформлення, здійснення правочинів щодо земельної ділянки, достатньо буде лише юридичних документів при зміні власника.

Довідково

Відомості про земельні ділянки, що містяться в Державному земельному кадастрі України, є відкритими й опубліковані в мережі Інтернет на веб-сайті Публічна кадастрова карта (<https://newmap.land.gov.ua>). Отже, власники та користувачі земельних ділянок, право на які оформлено після 2004 року, можуть переглянути та перевірити інформацію про земельну ділянку за допомогою сервісів Публічної кадастрової карти. Пошук земельної ділянки здійснюється за кадастровим номером або за місцезнаходженням земельної ділянки.

Кадастровий номер земельної ділянки присвоюється під час здійснення державної реєстрації земельної ділянки автоматично, за допомогою програмного забезпечення Державного земельного кадастру.

Цікаво знати

День української мови та писемності: цитати, факти й міфи

Офіційним святом цей день став у 1997 році, та історія його древня, як і українська мова.

Дата Дня української мови та писемності припадає на преподобного Нестора-літописця. Адже дослідники вважають, що саме з його праці починається писемна українська мова. Колись навіть дітей віддавали до школи саме у цей день, після Служби у Нестора-літописця, аби благословив майбутніх учнів. Це й не дивно, оскільки преподобний здобув всесвітню славу. Принесла її праця всього його життя — неоціненний скарб «Повість минулих літ».

Нестор-літописець був священнослужителем Києво-Печерської лаври та літописцем. Його моці досі покояться у Києві, в печерах лаври.

Щорічно 9 листопада відбувається урочисте покладання квітів до пам'ятника Нестору-літописцю.

Також з 2000 року існує надзвичайно цікава традиція **всукраїнського масштабу — радіодиктант, якого наведено мови**. Відтоді щороку слухачі, а віднедавна й телеглядачі (акцію транслює телеканал UA: Перший) можуть взяти участь у написанні диктанту й перевірити, наскільки добре вони знають мову. Торік на адресу Українського радіо надійшли 32779 диктантів. З них без помилок написали 311 учасників.

Цього року диктант буде проведений 8 листопада 2019 року об 11:00.

Текст радіодиктанту у прямому ефірі читатиме відомий мовознавець, автор підручників і посібників з української мови та літератури Олександр Авраменко, який складає текст диктанту останні 13 років. Не обійдеться без сюрпризів — автор внесе у текст кілька елементів на перевірку знання нової редакції чинного правопису.

І ще одна новинка — вперше диктант можна буде перевірити вже через 15 хвилин після його написання. За цей час (11:45-12:00) охочі зможуть надіслати свій текст (фото, зворот або скріншот із вказаною адресою) або на електронну скриньку Українського радіо (rd@nrcu.gov.ua), або у приватні повідомлення на сторінці Українського радіо у Facebook (Українське радіо), або на вайбер — 097-107-107-9. Повідомлення слід надсилати на одну з адрес, не дублюючи на всі.

З 12:00 до 12:15 в прямому ефірі Українського радіо Олександр Авраменко проведе роботу над помилками.

Автори диктантів без помилок отримають заохочувальні призи.

Що ми знаємо про українську мову?

Українська мова належить до слов'янської групи індоєвропейської мовної родини.

Вчені запевняють, що **генеалогічно найближчою до української є білоруська**. До їхньої родини належить і польська, починаючи з IX—XI століття обидві мови формувалися на спільній діалектній базі, а обидва народи до XVI століття мали спільну писемну книжну українсько-білоруську мову.

Українська мова — одна з найбільш **вокальних та милозвучних мов** світу. Філологи кажуть, що це тому, що ми маємо доволі велику кількість **фонем** — 48.

Функціонує офіційний сайт української мови (ukrainkamova.com), який містить багато цікавої інформації про історію мови і корисні практичні поради для гуманітаріїв.

Українська мова має чимало **гворів**: степовий, слобожанський, середньонадніпрський, підляський, західнополіський, середньополіський, східнополіський.

На ній є один, схибнонападний, на нашому континенті.

Що доводить її давнє існування?

Як переконують історики, **перша згадка про українські слова датується 448 роком**. Візантійський історик Пріск Панійський перебував у таборі вождя гунів Аттіли на території сучасної України і записав у своєму нотатнику слова «мед» і «страва». Наша мова виокремилася із праслов'янської у VI—VII ст.

Українську мову офіційно **визнали літературною** після видання «Енеїди» Івана Котляревського. **Перший український «Буквар»** вийшов у 1574 році у Львові першодрукар **Іван Федоров**. До наших часів дійшов лише один примірник книги, який було знайдено 1927 року в Римі. Найстарішою українською піснею вважають баладу «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?».

Чи багато у світі україномовних людей?

Дослідники кажуть, що близько **45 мільйонів**.

Могили були більше. Але до 1990-х років українська мова **понад 370 років** перебувала під забороною чи під утисками, або не мала повноправного державного статусу в тих державах, до складу яких входили українські землі. Однак воюючи мірою це стосується всіх імперій, які так чи інакше контролювали українські землі.

Українська — єдина державна мова в Україні, одна з трьох офіційних мов у **Придніпров'ї** та одна з офіційних мов **частини Сербії**. Історично також була **офіційною мовою Кубанської Народної Республіки**.

Чому мова — це важливо?

Тому що мова — це унікальна культурна спадщина кожної окремої національності на планеті. Чим багатша наша культурна спадщина — тим краще. Мова — один із ключових елементів національної самоідентифікації. Що буває, коли людина має певні труднощі зі сприйняттям себе представником свого народу, ми мали можливість спостерігати у 2014 році.

УКРАЇНСЬКА МОВА: ЦІКАВІ ЦИФРИ

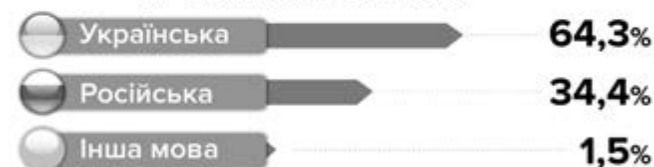
СКІЛЬКИ СЛІВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ?

256 тисяч

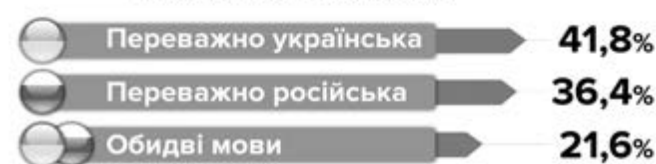
ЯКІ МОВИ НАЙБЛИЖЧІ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ЗА ЛЕКСИЧНИМ ЗАПАСОМ?

ЯКУ МОВУ ВВАЖАЮТЬ РІДНОЮ ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ?

ЯКА МОВА ВВАЖАЮТЬ РІДНОЮ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ?

Інфографіка: 24 канал (24tv.ua)

Новини | Коротко про актуальне

Уряд наступного року матиме велике фінансове навантаження із виплати боргів, але податків для підприємців не підвищуватиме. Про це заявив Прем'єр-міністр Олександр Гончарук. «Ми знаємо, що було би простим рішенням для того, щоб знайти ресурси. Не можна зараз підвищувати податки, потрібно створити умови для ведення бізнесу, бізнес має запрацювати», — наголосив глава уряду.

Міністерство фінансів спирається на макрпрогноз, розроблений Міністерством розвитку економіки, торгівлі і сільськогосподарства України щодо середньорічного обмінного курсу — 27,0 гривень. Про це сказала міністр фінансів Оксана Маркарова під час презентації проекту бюджету на 2020 рік до другого читання. Раніше, проект бюджету на 2020 рік був розрахований за курсом долара 28,2 грн, що був затверджений у травні.

У макроекономічному прогнозі Мінекономіки на 2020 рік закладено середню зарплатну плату у розмірі 12 497 грн. По цьому повідомив міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Тимофій Милованов у Facebook. «Статистика дня. В макроекономічному прогнозі Мінекономіки закладені такі середні зарплати на наступні роки: 12,497 тис. грн у 2020 році; 14,187 тис. грн у 2021 році; 16,047 тис. грн у 2022 році», — написав Милованов. Він зазначив, що середня зарплата у вересні 2019 року становила 10 687 грн, що на 18,2% більше, ніж за вересень 2018 року. Найбільша середня заробітна плата в Україні (17,114 тис. грн) зафіксована у Маріуполі. На другому місці — Київ, на третьому — Дніпро.

На старті земельної реформи ціна за гектар українського чорнозему в середньому подорожуватиме до 1800-1900 доларів. Про це сказав радник Прем'єр-міністра України з економічних питань Олександр Мушак під час форуму «Life after: Ключові аспекти запуску ринку землі в Україні». «Зараз вартість десь 1600 дол. Якщо відкрити ринок за початковою моделлю (без обмежень на право купувати землю — ред.), то середня вартість землі в Україні була би приблизно 2 тис. дол. Те, що вже зробили крок назад і відмовилися від нових покупок з іноземними інвестиціями, думаючи, що початкову ціну знизимо. Відповідно, на старті землі в Україні буде орієнтовно 1800-1900 доларів», — сказав Мушак.

За його словами, очікуваний економічний ефект від відкриття ринку землі буде насамперед у стабілізації української економіки. Влада планує скасувати мораторій на продаж землі та запустити ринок землі восени 2020 року.

Кабінет Міністрів України створив Національну комісію зі стандартів державної мови, яка також перевірятиме рівень володіння державною мовою для набуття громадянства України чи зайняття визначених законом посад. Кабінет Міністрів України також розпочав формування стратегії у сфері культури і мистецтва, якому передуватиме проведення соціологічного дослідження для забезпечення доступу громадян до споживання культурних послуг, доступу до мистецтва.

Кабінет Міністрів України спрямував кошти на купівлю 822 поліцейських авто спеціально для маленьких міст та сільської місцевості. Рішення уряду дасть змогу вже у 2020 році підвищити швидкість реагування поліції на виклики громадян у малих містах та селах. Проект охопить майже 30 тисяч маленьких міст України.

В ухваленому урядом до другого читання у Верховній Раді проекті державного бюджету на 2020 рік на реформу «Держава у смартфоні» коштів не передбачено. Про це у Facebook повідомив віцепрем'єр - міністр цифрової трансформації Михайло Федоров. «Є 30,8 млн на підтримку поточної трансформації (сайти, сервери, шини), які працювали і раніше», — написав віцепрем'єр. За словами Федорова, він робить ставку на ефективну команду і міжнародну технічну допомогу, державно-приватне партнерство, волонтерство.

Легалізація грального бізнесу в Україні може поповнити державний бюджет на понад 3 млрд грн, вважає Прем'єр-міністр України Олександр Гончарук. «Рішення про скорочення було простим, але необхідним. Ми маємо суттєво підвищити ефективність роботи державних органів», — зазначив Дубілет. За його словами, протягом останнього місяця у Кабміні проаналізували всі функції РДА та нарахували їх 111 за 11 напрямками. За словами урядовця, кількість функцій скорочуватиметься. При цьому Дубілет запевнив, що держслужбівців, які потраплять під скорочення, не кинуть напризволяще. Він сподівається на те, що всі вивільнені працівники зможуть знайти своє нове місце в економіці країни.

Міністр Кабінету Міністрів Дмитро Дубілет заявив про плани уряду скоротити штат районних державних адміністрацій (РДА) на 18 449 штатних одиниць. «Рішення про скорочення було простим, але необхідним. Ми маємо суттєво підвищити ефективність роботи державних органів», — зазначив Дубілет. За його словами, протягом останнього місяця у Кабміні проаналізували всі функції РДА та нарахували їх 111 за 11 напрямками. За словами урядовця, кількість функцій скорочуватиметься. При цьому Дубілет запевнив, що держслужбівців, які потраплять під скорочення, не кинуть напризволяще. Він сподівається на те, що всі вивільнені працівники зможуть знайти своє нове місце в економіці країни.

Станом на 01 листопада 2019 року на обліку в центрі зайнятості перебували 481 незайнятих громадян, що проживають в Тернопільському районі (на 01 листопада 2018 року — 410 осіб), з них — статус безробітної мали 195 осіб, що на 8 осіб більше, ніж на аналогічну дату минулого року (187 осіб). Жінки становлять 56,4% від загальної чисельності безробітних (110 осіб). Збільшився відсоток молоді до 35 років серед безробітних з 37,4% (70 осіб) на 01.11.2018 року до 39,0% (76 осіб) на 01.11.2019 року. За січень-жовтень 2019 року за сприянням Тернопільського міськрайонного центру зайнятості на вільні та новостворені робочі місця працевлаштовано 674 незайнятих громадян, з числа осіб, що проживають в Тернопільському районі (у січні-жовтні 2018 року — 974 особи).

Пам'ять

Відійшла у засвіти душа митця Володимира Войнарського

Володимир Іванович Войнарський народився 5 травня 1941 року у селі Нижній Дуб'янці Збразького району у Тернопільській області. Закінчив Тернопільське музичне училище (1962), Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка (1992). Працював викладачем по класу баяна у музичних школах Збараж-колективів у Тернопільському районі — народного хору і зразкового дитячого хору «Цимборики» у с.мт Великі Бірки, жіночого ансамблю Петриківського геріатричного інтернату, фольклорного ансамблю у селі Біла та багатьох інших. З 1976 р. — директор Великобірківської музичної школи. За більш як 55-річний стаж роботи досвідчений педагог виховав цілу плеяду талановитих музикантів. Його випускники плідно працюють у царині культури і мистецтва по всій Україні та за її межами. Творчий доробок Володимира Войнарського налічує близько 400 творів різних жанрів для дорослих і дітей — альбом фортепіанних мініатюр, збірник п'єс для фортепіано «Вечір вальсу», альбом вальсів для баяна-акордеона «Мелодії старого замку», сюїта для скрипки та фортепіано.

Композитор, музикант, педагог Володимир Іванович Войнарський вважав себе безмежно щасливою людиною! У нього була гарна родина, якою дуже дорожив. Особливо пишався сином та онуком, які хоч пішли іншою стежею в житті, проте стали хорошими людьми. Володимир Войнарський дуже любив свій колектив викладачів Великобірківської музичної школи, з яким пов'язав не одне десятиліття. Його особливою любов'ю була мама Марія. Жінка прожила довге життя. Її не стало у 2017 році у віці 105 літ. Майже 75 років Володимир Іванович почувався дитиною, щодня приїжджав до найріднішої у Збараж. Мати завжди чекала сина і радісно вигукнула: «Мій малий приїхав!» Коли Володимир Войнарський розповідав про це, його очі зволожувались від сліз, проте сяяли щастям і радістю! Не кожному пощастить так довго почуватися захищеним у цю світлість. Кілі листопада цього року обірвалася ниточка, що надихала до життя, пробуджувала до творчості. Він захворів, а 1 листопада цього року земний шлях Володимира Войнарського закінчився. Зі скорботою та душевним болем сприйняли цю звістку всі, хто знав митця.

Найповніше свої творчі обдарування Володимир Іванович реалізував у вокальних і хорових творах. Пісні «Доброго ранку, моя Україно», «Вишійте, мамо, сорочку», «Сон-трава», «Тернопіль вечірній», «Тернопольянки» отримали найвище визнання — стали справді народними. А «Тернопільські каштани» вже більше трьох десятиліть — музична візитівка обласного центру. Дитячі пісні композитора увійшли до навчальних програм мистецьких шкіл Тернопільщини, а окремі твори — до підручника з вивчення предмету «Музика і спів» у загальноосвітніх школах України.

Вокальні твори Володимира Войнарського постійно звучать у творчих звітах Галицького краю в Києві, по радіо, у телефірі, збагачують репертуар професійних та аматорських творчих колективів (хорів, ансамблів), солістів. Вони комунікативні, мелодійні, сповнені душевною щирістю, світлом, добром і любов'ю.

Ще однією яскравою сторінкою у творчості Володимира Войнарського є музика для дітей. Продовжуючи традицію дитячої опери в українській музичній школі, яку розвинули І. Лаврівський, М. Лисенко, композитор створив музичні казки «Рукавичка», «Біда навчить», «Колобок». Дитяча опера «Колобок», написана у співтворстві з тернопільською поетесою Мартою Чопик, була поставлена у багатьох мистецьких школах Тернопілля, а також у музичних школах Львова, Івано-Франківська, Трускавця, а у 2013 році, перетнувши океан, «Колобок» з'явився у репертуарі студентів Українського музичного інституту США (Ukrainian Music Institute of America), вражаючи слухачів багатством і колоритом су-

часної української музики. Творче надбання композитора останніх років побачило світ у видавництвах «Збруч», «Навчальна книга – Богдан», «Лілея». Це збірники, які стали музичними бестселерами, — «Веселі потоки», «Пахне радістю земля», «У піднебесі синім», «День почався на зорі», «Задзвонив дзвіночок в школі», «Дзвіночок ліне голосок», «Сад любові», «Моя земля — моя родина».

Володимир Войнарський нагороджений Почесними грамотами Міністерства культури України (2006, 2008 роки), Почесною відзнакою «Честь і слава Тернопільщини»

III ступеня (2012 р.), дипломом Міжнародного фестивалю-конкурсу «Закарпатський едельвейс» (2013 р.). Митцю присвячена стаття у 20-томній Енциклопедії видатних людей Тернопільщини.

Володимир Войнарський вже не дочекається весни із буянням тернопільських каштанів, які так любив, не привітають друзі та колеги з днем народження у травні та не подарують конвалії, які саме цвітуть тієї пори, залишаються недописаними задумані музичні твори. Але звучатиме його музика — вічна, яка життя, щира, як його до кінця днів дитяча душа.

З глибоким сумом сповідаємо звістку про те, що відійшла у засвіти надзвичайна людина, багаторічний і незмінний директор Великобірківської музичної школи Володимир Іванович Войнарський.

Обірвалося життя професійного, шанованого колеги і хорошої, чуйної людини. Його професійний шлях — це приклад відданості та гідності, любові до професії, рідної української землі та надзвичайної любові до музики.

Пішла у вічність велика людина — надзвичайно мудра, талановита, щира, добра.

Сьогодні ми, всі працівники культури Тернопільського району, частково осиротіли. Небо палило, і ми — разом з ним. Прощайте, наш дорогий Володимире Івановичу. Ви залишили добрий зомин про себе, який ми завжди залишимо в пам'яті тих, хто жив і працював разом із вами.

Схилившись у скорботі та розділяючи біль втрати, висловлюємо глибоке співчуття родині, близьким і колегам з приводу тяжкої втрати — смерті Володимира Івановича Войнарського.

Пам'ять про цю надзвичайну людину, нашого дорогого Володимира Івановича, назавжди залишиться в наших серцях. Нехай милосердний Господь упокоїть його душу у небесних оселях, там, де праведні спочивають.

Вічна і світла пам'ять! Царство Небесне!

З глибоким сумом і щирими співчуттями рідним і близьким — працівники відділу культури Тернопільської РДА та усі працівники культури Тернопільського району.

Там, де калина росте

3 листопада у селі Плотича Білецької громади за ініціативи родини Махомет відбулося освячення пам'ятного знака Герою Небесної сотні та воїнам АТО.

В урочистому дійстві взяли участь голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко, голова Білецької сільської ради Дмитро Малік, народний аматорський оркестр «Доля» Тернопільського районного будинку культури під керівництвом Михайла Гайового за участю соліста Ігоря Вовчака, народний аматорський хор клубу села Біла (керівник Аліна Брикайло, концертмейстер Іван Катинський). Хвилиною мовчання присутні віддали шану Герою Небесної сотні та загинулим воїнам на сході України.

Після закінчення дійства поруч із пам'ятним знаком батьки Героїв та воїни АТО посадили калину.

Вшанували пам'ять Осипа Павлишина

5 листопада 2019 року за ініціативи громадського діяча Михайла Миколенка, старости сіл Товстолуг і Застінка Юрія Присяжнюка та начальника відділу культури, молоді та спорту Великогаївської сільської ради ОТГ Степана Гулі організовано поїздку учнів 10 та 11 класів ЗЗСО I-III ст. – ЗДО с. Товстолуг із вчителями Марією Пелехатою та Ольгою Тичинською до могили громадського активіста Осипа-Лева Павлишина, який похований на алеї Січових стрільців на Микулинецькому кладовищі в місті Тернопіль.

Михайло Архипович ризик славного жетляка, його культурний та економічний внесок у розвиток села Товстолуг. Під час Листопадового зриву Осип Павлишин власноручно вивісив у Тернополі на будинку староства синьо-жовтий прапор (тодішня вулиця Міцкевича, нині бульвар Тараса Шевченка) як символ влади нової Української держави.

Історична довідка
Осип-Лев Іванович Павлишин народився 18 вересня 1882 року в с. Товстолуг (Королівство Галичини та Володимирії, Австро-Угорська імперія, нині Тернопільський район, Тернопільська область, Україна).

1912 року закінчив Тернопільську чоловічу учительську семінарію. Після чого учительовав у с. Івачів Долішній.

Воював у лавах армії Австро-Угорщини під час Першої світової, потрапив до російського полону, звідки в 1917 році зумів утекти. У

1918 році вступив до лав УГА (воював у складі сотні Івана Леня). Брав участь у Листопадному зриві — встановленні влади ЗУНР. Пізніше став командантом першої сотні другого куреня УГА.

Від 1924 року вчителював у рідному селі, де був співорганізатором читальні українського товариства «Просвіта», кооперативу, відділення спілки «Маслосоюз», хору, драматичного гуртка, будівництва одного з найкращих у краї приміщення Народного дому. Від 1933 року працював у Тернополі бухгалтером кооперативу «Будучність», також став членом дирекції кооперативної фабрики «Калина».

За цю діяльність його переслідувала польська влада, зокрема, під час так званої пацифікації, пізніше заборонила до концтабору «Берега Картузька». 1939 року заарештований більшовицькою владою, до червня 1941-го перебував у тернопільській в'язниці. Під час нацистської окупації обіймав посаду окружного команданта Тернополя. За офіційними даними, був важко поранений випадковим пострілом під час вишкільних вправ. Помер 8 липня 1942 року у шпиталі в Тернополі. Похований на Микулинецькому кладовищі на ділянці могили Українських січових стрільців.

ПОНЕДІЛОК
11 Листопада

UA: ПЕРШИЙ
06.30,07.00,08.00,09.00,09.25,
13.00,15.00,18.00,21.00,23.15,
02.00,05.20 Новини.

ВІВТОРОК
12 листопада

UA: ПЕРШИЙ
06.00 М/с «Тачки проти...»
06.05 М/с «Марин та його друзі.
Підводні історії».

СЕРЕДА
13 листопада

UA: ПЕРШИЙ
06.00 М/с «Тачки проти...»
06.05 М/с «Марин та його друзі.
Підводні історії».

ЧЕТВЕР
14 листопада

UA: ПЕРШИЙ
06.00 М/с «Тачки проти...»
06.05 М/с «Марин та його друзі.
Підводні історії».

П'ЯТНИЦЯ
15 листопада

UA: ПЕРШИЙ
06.00 М/с «Тачки проти...»
06.05 М/с «Марин та його друзі.
Підводні історії».

СУБОТА
16 листопада

UA: ПЕРШИЙ
06.00 М/с «Тачки проти...»
06.05 М/с «Марин та його друзі.
Підводні історії».

НЕДІЛЯ
17 листопада

UA: ПЕРШИЙ
06.00 М/с «Тачки проти...»
06.05 М/с «Марин та його друзі.
Підводні історії».

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок
з «1+1».
07.00,08.00,09.00,12.00,
16.45,19.30,00.40,05.20 «ТСН».

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок
з «1+1».
07.00,08.00,09.00,12.00,16.45,
19.30,00.40,05.20 «ТСН».

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок
з «1+1».
07.00,08.00,09.00,12.00,16.45,
19.30,00.40,05.20 «ТСН».

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок
з «1+1».
07.00,08.00,09.00,12.00,16.45,
19.30,00.55,05.20 «ТСН».

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок
з «1+1».
07.00,08.00,09.00,12.00,16.45,
19.30,04.20 «ТСН».

1+1

06.20 М/ф.
06.45 «Гроші».
08.00 «Сніданок. Вихідний».

1+1

06.45 «Українські сенсації».
08.00 «Сніданок. Вихідний».
09.00 «Лото-Забави».

ІНТЕР

05.25,22.05 «Слідство вели...» з
Л.Каневським».
07.00,08.00,09.00,12.00,17.40
Новини.

ІНТЕР

05.25,22.05 «Слідство вели...» з
Л.Каневським».
07.00,08.00,09.00,12.00,17.40
Новини.

ІНТЕР

05.25,22.05 «Слідство вели...» з
Л.Каневським».
07.00,08.00,09.00,12.00,17.40
Новини.

ІНТЕР

05.25,22.05 «Слідство вели...» з
Л.Каневським».
07.00,08.00,09.00,12.00,17.40
Новини.

ІНТЕР

05.25,22.05 «Слідство вели...» з
Л.Каневським».
07.00,08.00,09.00,12.00,17.40
Новини.

ІНТЕР

04.50 «Чекай на мене. Україна».
06.30 «Слово Предстоятеля».
08.40 Х/ф «Шідзьок».

ІНТЕР

05.10,11.00 «Орел і решка. Івлєєва
vs. Бєдняков».
06.05 Х/ф «Стережися автомобіля».

ICTV

06.35 Факти тижня.
08.45 Факти. Ранок.
09.15,19.20 Надзвичайні новини з
К.Стогнієм.

ICTV

06.30 Ранок у великому місті.
08.45,12.45,15.45 Факти
09.15,19.20 Надзвичайні новини з
К.Стогнієм.

ICTV

06.30 Ранок у великому місті.
08.45,12.45,15.45,18.45,21.05 Факти
09.15,19.20 Надзвичайні новини з
К.Стогнієм.

ICTV

06.30 Ранок у великому місті.
08.45 Факти. Ранок.
09.15,19.20 Надзвичайні новини з
К.Стогнієм.

ICTV

06.30 Ранок у великому місті.
08.45 Факти. Ранок.
09.15,19.25 Надзвичайні новини з
К.Стогнієм.

ICTV

07.20 Я зняв!
09.10 Т/с «Вихити за будь-яку
ціну».

ICTV

07.25 Громадянська оборона.
08.20 Антисомбі. Дайджест.
09.20,13.00 Т/с «Відділ 44».

СТБ

06.30,09.35 Т/с «Коли ми вдома».
12.25 МастерШеф.
16.20,18.00 Таємниця ДНК.

СТБ

06.50,08.50 Т/с «Коли ми вдома».
11.45 МастерШеф.
15.10 Хата на тата.

СТБ

06.35,08.35 Т/с «Коли ми вдома».
11.30 МастерШеф.
15.35 Хата на тата.

СТБ

06.15,07.15 Т/с «Коли ми вдома».
10.15 МастерШеф.
15.25 Хата на тата.

СТБ

06.30,08.30 Т/с «Коли ми вдома».
11.25,19.00,22.50 МастерШеф.
15.25 Хата на тата.

СТБ

05.20 Хата на тата.
06.55 Прокінься з Ектором!
07.55 Зважени та щасливі.

СТБ

07.00 Хата на тата.
09.00 Прокінься з Ектором!
09.55 МастерШеф.

НТН

06.50,17.00,03.35 «Випадковий
свідок».
07.25 Х/ф «Інтердівчинка».
12.30,16.30,19.00,23.15,03.05
«Свідок».

НТН

07.50,17.00,03.15 «Випадковий
свідок».
08.30 Ранковий «Свідок».
09.00 Х/ф «Місто прийняв».

НТН

07.50,17.00,03.15 «Випадковий
свідок».
08.30 Ранковий «Свідок».
09.00 Х/ф «Місто прийняв».

НТН

06.00 Т/с «Запороги».
07.50,17.00,03.10 «Випадковий
свідок».

НТН

06.00 Т/с «Запороги».
07.50,17.00,03.10 «Випадковий
свідок».

НТН

05.45 Х/ф «Викликаємо вігна на
себе».
12.00 Т/с «Закон і порядок».
15.35,02.40 «Випадковий свідок».

НТН

07.45 Х/ф «Вірність».
07.15 «Страх у твоєму домі».
10.50 Х/ф «Дачна подорож
жержанта Цибулі».

ТЕТ

06.00 ТЕТ Мультиранок.
09.45 М/ф «Принцеса Лілліфі».
11.15 Т/с «Рання пташка 2».
12.00 Одного разу під Полтавою.

ТЕТ

09.45 М/ф «Жовтодзьоб».
11.15 Т/с «Рання пташка 2».
12.00,13.00,22.00 Одного разу під
Полтавою.

ТЕТ

10.05 Х/ф «Регентруда».
11.15 Т/с «Рання пташка 2».
12.00,13.00,22.00 Одного разу під
Полтавою.

ТЕТ

06.00 ТЕТ Мультиранок.
10.05 Х/ф «Казкова країна достатку».
11.15 Т/с «Рання пташка 2».

ТЕТ

06.00 ТЕТ Мультиранок.
09.05 Х/ф «Історія вічного кохання,
або Попелюшка».
11.15 Т/с «Рання пташка 2».

ТЕТ

06.00 ТЕТ Мультиранок.
11.40 М/ф «Принцеса Лілліфі та
маленький єдинорік».

ТЕТ

06.00 ТЕТ Мультиранок.
10.25 М/ф «Суперкоманда».
12.25 Х/ф «Везучий».
14.05 Панянка-селянка.

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною
07.00,08.00,09.00,15.00,19.00,
23.00 Сьогодні.
09.30,02.30 Зоряний шлях.

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною
07.00,08.00,09.00,15.00,19.00,
23.00 Сьогодні.
09.30,02.30 Зоряний шлях.

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною
07.00,08.00,09.00,15.00,19.00,
23.00 Сьогодні.
09.30,02.30 Зоряний шлях.

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною
07.00,08.00,09.00,15.00,19.00,
23.00 Сьогодні.
09.30,02.30 Зоряний шлях.

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною
07.00,08.00,09.00,15.00,19.00,
23.00 Сьогодні.
09.30,05.50 Зоряний шлях.

УКРАЇНА

07.00,15.00,19.00 Сьогодні.
07.30,04.50 Зоряний шлях.
08.50,15.20 Т/с «Втрачені спогади».

УКРАЇНА

06.40 Х/ф «Провінційний анекдот».
07.40,08.50,09.30 М/ф.
08.00 «Зіркове життя».

Тема тижня

**Шановні працівники культури,
дорогі наші ветерани!****Щиро і сердечно вітаємо вас з професійним святом —
Днем працівників культури та майстрів народного мистецтва!**

Культура — найважливіша складова нашого життя. Це відображений в різних проявах і традиціях самобутній дух народу. Споконвіку пісня і танець, музика і слово, витвори майстрів народної творчості були виразниками національної ідеї, оберегами історичної пам'яті. Вони підживлювали і зміцнювали надію народу на краще майбутнє.

Своєю плідною діяльністю та зміцнюючи духу ви звеличуєте рідну Україну, покримножуєте її успіхи і досягнення. Ви створюєте людям святу, допомагаєте молодому поколінню долучитися до справжніх витоків української культури.

Бажаємо вам невичерпного натхнення, потужної творчої енергії, втілення в життя своїх ідей, перетворення задуманого в шедеври! Нехай ваша праця буде гідно нагороджена, а заслуги не залишатимуться непоміченими!

Хай щастить вам усім у творчості й особистому житті. Зі святом!

Віктор НАВОЛЬСЬКИЙ,
начальник відділу культури
Тернопільської РДА.

Любов БИК, голова районної
організації профспілки
працівників культури.

«Відгомін» — велика й дружна родина!

Працювати та відпочивати — лише разом! Це вже давно стало стилем життя учасників народного театального колективу «Відгомін» БК села Смиківці. Бо, ставлячи вистави та сцени, вони дуже зблизилися й зріднилися, знають одне про одного все або майже все. Тут радості й жалі — спільні. У час Інтернету, соціальних мереж людського спілкування ніяка техніка, навіть найдосконаліша, не замінить. Люди організують спільні поїздки до Канева, Кам'янця-Подільського, інших історичних міст і сіл України, беруть участь у сплавах по Дністру.

Керівник театру «Відгомін» Юрій Ліський радіє, що в складі колективу — цілі сім'ї, зокрема Анткових, Логінських, Домші, Баб'яків, новий молодий актор Дмитро Чуйко та інші обдаровані особистості. Душею театрального колективу є завідувач клубом Надія Осадчук, незмінний звуко-режисер — Андрій Сидор.

Мешканці Смиківців і навколишніх сіл Тернопільського району щиро аплодували самобутнім артистам за чудові постановки «Назар Стодоля», «Сто тисяч», «Пошилися в дурні», «Безталанна», «Мати-наймичка», «Голгоф-

ська жертва Ісуса», «Свята ніч», «Шельменко-денщик», «Як наші діди парубкували», які показували з часу створення колективу (1991 рік). Коли у 2014 році керівником народного театального колективу «Відгомін» став Юрій Ліський, його репертуар збагатився виставою «Данило-чарівник», мелодрамою «Мамина хата», трагікомедіями «Я поведу вас у світле майбутнє» (посіла третє місце на Всеукраїнському фестивалі аматорського театального мистецтва «Золота маска» у 2017 році) та «Останній грецькій».

Колектив підтримує дружні стосунки з Тернопільським обласним академічним драматичним театром ім. Тараса Шевченка, письменниками та драматургами, артистами. Серед них — Богдан Мельничук, Віра Франчак, В'ячеслав Хім'як, Михайло Безпалько та інші.

Артисти розуміють, що час летить із космічною швидкістю, тому активно шукають обдаровану молодь і залучають її до театральної творчості. Справжнім подарунком для односельчан напередодні зимових свят стала колоритна постановка «Ніч перед Різдом».

«Наш театральний колектив не обмежується виставами, — ділеться Юрій Ліський, — хоча це — основа нашої творчості. Актори задіяні у сценах на козацьку, повстанську, духовну тематику. Любимо гумор. А ще більше — радісні обличчя людей. Ми знаємо, як вони важко працюють, щоб їхні родини жили у добробуті. А тому намагаємось, щоб наші глядачі і духовно збагачилися, і добре відпочили. Дякуємо, що вони приходять на вистави. А ще вдячні нашим найріднішим людям, які, хоч і не беруть участь у виставах, але підтримують нас, репетиції не сварять, що пізно приходимо з репетицій. Вони розуміють, що мистецтво — професійне чи аматорське — потребує значної затрати енергії, сили та часу. А позитивна енергетика, яку дарують нам глядачі, перетворюється на нові задуми. Тож чекайте від нас цікавих вистав!»

Галина ЮРКА – ТРР «Джерело».

**Бібліотека у Серединках —
затишна домівка Степана Мокрія-Алича**

Українська земля надзвичайно багата на таланти. Ми приймаємо як звичне і належне той факт, що у кожному місті та селі є люди, які володіють даром поетичного та прозового літературного письменства, таланту, співу, шавки, пильоплетіння, танцю, співи, самобутніх народних промислів тощо. Це надзвичайно збагачує культуру. Тому важливо примножити це багатство, зберегти все, що маємо, та передати наступним поколінням.

У невеличкому селі Серединки 8 червня 1946 року побачив світ хлопчик, якого назвали Степаном. Рісу селянської родини Мокрів.

Люди дивувалися, що вже змалку володіла дитина особливим даром — талантом писати слова у поетичні рядки. До того ж хлопець успішно вчився у школі, був гарним на вроду. Здавалося, життя обіцяло Степанові щасливу долю і, як тепер кажуть, успішну кар'єру. Та все обірвалося вмить. Через нещасний випадок зазнав важкої травми і на все життя залишився прикутим до ліжка. Середню школу закінчив екстерном. Перебував у Березанському пульмонологічному санаторії, опісля — у Підгаєцькому будинку інвалідів, геріатричному інтернаті в селі Петриків Тернопільського району.

Знемагаючи від болю, Степан писав вірші, які збереглися б лише у рукописах або й пропали б, якби про чоловіка випадково не довідалися тернопільські літератори, зокре-

Інтелекція області в бібліотеці села Серединки на зустрічі з творчістю поета Степана Мокрія-Алича.

ма нині світлої пам'яті Ярослав Гевко. Уперше вірші Степана Мокрія, який узяв псевдонім Алич, було опубліковано у тернопільських газетах, згодом — у літературній «Поєзії» (Київ, 1985) та республіканській пресі (Вірші «Гонець від сонця і весни», Літературна Україна. — 1985. — 17 січ.), «Земле, я оптиміст, як і ти» (Жовтень. — 1985. — Ч. 11). Помертньо вийшла збірка «Сяйво благословенне» (К., 1988, упорядник Я. Гевко). Понад 200 віршів ще зберігають та чекають на суд вдумливого читача. Окремі поезії опубліковані в журналі «Тернопіль» (додаток «Тернопільщина літературна», 1991. — Вип. 1). Про поета Степана Мокрія-Алича на ТТБ знято документальний фільм «Небо любові» (1996; сценарій І. Дем'янов, режисер Т. Кармазин).

А в рідному селі поета, у приміщенні бібліотеки, відкрито музей пам'яті Степана Алича. Зібрала та впорядкувала його документи, фотографії, переписку бібліотекар Ма-

рія Колоденна. Жінка родом зі Зборівського району. Мріяла бути журналістом, але... отримала професію технолога приготування їжі. Доля закинула у Серединки, де у 1999 р. дивом пройшла на посаду бібліотекаря. На це місце претендували 12 осіб. Відтоді село отримало активістку, яка разом із парохом о. Петром проводить цікаві заходи, завдяки чому про це маленьке село знають у районі та далеко за його межами.

До бібліотеки на зустрічі з поезією Степана Мокрія-Алича приїжджають з усіх куточків області. Люди зі сльозами слухають про важку долю поета та читають його повні любові поетичні твори. «Степан Алич понаврявся по інтернатських закладах. Сирота з раннього дитинства. Каліка, прикутий до ліжка, але наділений Богом дивним даром поезії, — схвильовано розповідає Марія Колоденна. — Він не знав, що таке любов, але так одухотворено писав про це чисте почуття. Його вірші без сліз не прочитаєш. Лише після відходу

у засвіти його поезію гідно оцінили. А я щиро вдячна його старенькій у 2015 році, з якою зустрілася у Підгайцях у вчителів, а якою так багатого розповіла. Я встигла все занотувати, бо 83-річної жінки не стало наступного після нашої зустрічі дня. Ніби чекала на мене, щоб передати спогади про Степана. Вдячна і Марії Балицькій, яка 30 років зберігала бібліотеку та рукописи поета, а також Ользі Майці, котра протягом п'яти років доглядала Степана Алича у Петриківському геріатричному будинку, була його любов'ю та відрадою у жорстокому до нього світі. Життя і творчість Степана Алича навчили мене терпеливості, прощення, любові до людей, ніколи не відповідати злом на зло...»

Марія Колоденна у колі родини на відпочинку (Львів, червень, 2019).

Знаючи бібліотекаря Марію Колоденну, священика о. Петра вже понад два десятиліття років, впевнена, що скромна, на їхню думку, праця принесла щедри плоди — із самобутньою творчістю уродженця Серединки Степана Мокрія-Алича познайомилося дуже багато поціновувачів поетичного слова, а поет, хай і після смерті, отримав гідне помешкання у найсвітлішому місці сільської бібліотеки, куди до нього в гості приходять стільки хороших людей.

Галина ЮРКА – ТРР «Джерело».

Тема тижня

Ті, хто робить будні святом!

Початок на стор. 1.

Під щирі оплески присутніх на святковому сцену культури Тернопільського району, тим, хто віддав цій благородній праці 40 і більше років.

Не було серед них на сцені у цей святковий день лише однієї людини, яка, як сказала головний спеціаліст відділу культури Тернопільської РДА Любов Шарган, залишила у серці багатьох з особливим світлим і геніальним музикант, блискучий керівник і талановитий педагог Володимир Іванович Войнарський. Він радіє світу, людям, що оточували його, писав багато музики, яка буде жито вічно. **Володимир Войнарський відійшов у засвіти 1 листопада. Як зізналися працівники культури району, радість від святкового дійства без цієї людини була неповною.**

Та музика вічна, бо вічна любов, і щоразу Бог дає людям нових митців, які і будні роблять святом.

Святкове дійство, приурочене професійному святу працівників культури та майстрів народного

го мистецтва, прикрасили зразковий аматорський танцювальний ансамбль «Калиновий цвіт», народний аматорський ансамбль «Настасівські музики», ансамбль народної музики Острівської музичної школи та солістка, заслужений працівник культури України Наталія Освод, гурт «Кавалерка», оркестр джазової музики «Fine Citi Band».

Галина ЮРСКА - ТРР «Джерело».
Фото автора.

Культура робить людину особистістю, незворотною силою, вона формує на інших. Завдяки щоденній праці клубних працівників, викладачів дитячої музичної школи, бібліотекарів, фахівців музейної справи, невтомно доглядаються джерела духовності, правди і краси. Дякуючи творчому неспокою та громадському подвигництву майстрів культури і мистецтва, народна та професійна культура рясно вродила вагомими духовними здобутками.

Сьогодні наше з вами професійне свято — День працівників культури та майстрів народного мистецтва!

Тож вітаю вас, дорогі колеги, і зичу міцного здоров'я, щастя, добробуту та благополуччя у родині, а кожен день життя хай буде світлим і сонячним, дарує радість творчого натхнення і життєвих перемог.

Степан БОРОДАЙ,
директор Острівської музичної школи,
заслужений працівник культури України.

Вітаємо!

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з днем народження директора Терцентру **Надію Іванівну БОЙКО**.

*Усім колективом ми Вас вітаємо,
Щастя, здоров'я й удачі бажаємо,
Щоб спокій і мир панували в родині,
Щоб щастя всміхалося при кожній годині!
Нехай обминають Вас болі й тривоги,
Хай стелиться довга життєва дорога,
Хай легко працюється, гарно живеться,
Все вміється, множить і удачу дні,
Хай радість приносить Вам кожна година,
Від горя хоронить молитва свята!
Щасливою буде життєва стежина
Для Вас, для родини на довічне літа.*

Колектив Територіального центру соціального обслуговування Тернопільського району щиро вітає з днем народження соціального робітника с. Підгородне **Віту Віталіївну МОЩИНСЬКУ**.

*Бажаємо щастя і достатку,
Ясного неба і тепла,
В житті Вам згоди й порядку,
Щоб доля світлою була,
В роботі – успіхів, везіння,
У справах – вічного горіння!
Від душі любові Вам бажаємо
І хай Вам Господь Бог допомагає.*

Колектив Тернопільської районної державної адміністрації щиро вітає з днем народження головного спеціаліста відділу загального діловодства та контролю апарату ТРДА **Світлану Петрівну ФАРІОН**.

*Бажаємо здоров'я, сонця у зеніті,
Любові, доброти і щастя повен дні,
Хай у серці розкошує літо
І соняхом квітує золотим.
Нехай Господь завжди у серці буде,
А Мати Божа береже від зла.
Бажаємо вам здоров'я, щастя й сили,
Радості земної і тепла.*

Колектив Тернопільської районної ради щиро вітає з днем народження сторожа фонду комунального майна **Ярославу Богданівну ТРИЛЬ**.

*Нехай завжди Вам всміхається доля,
Несуть тільки радість з собою роки,
Хай щастя й здоров'я не зраджать ніколи,
Хай збуваються мрії, бажання й думки.
Хай ладиться скрізь: на роботі, в родині,
Щоб радісний настрій у серці не згас,
Все світле і гарне, що треба людині,
Нехай неодмінно приходить до Вас!*

Колектив КНП Тернопільської районної ради «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» щиро вітає з днем народження молодшу медичну сестру с. Велика Лука **Ольгу Євгенівну БІДОЧКО**, завідувача АЗПСМ смт Великі Бірки **Тетяну Ярославівну БОЙЧУК**, сестру медичну АЗПСМ с. Настасів **Марію Євгенівну ДОРОЖОВСЬКУ**, завідувача ФАПУ с.Хатки **Любов Петрівну ІВАНЮТУ**, завідувача ФАПУ с. Івачів Долішній **Марію Петрівну КОВАЛЬ**, молодшу медичну сестру ФАПУ с. Драганівка **Наталію Василівну ПЕРИСТИНЬКУ**.

*Привітть найкращі наші побажання,
Яскравий квітку неабачити цвітіння,
Нехай це добре, щире привітання
Звучить для Вас ще сотню літ.
Хай над Вами небо буде завжди чистим,
Радібно – на сестри, поведе – на столі,
Щоб були завжди Ви дужі та здорові,
А душею й серцем вічно молоді!*

Іменинники КНП Тернопільської районної ради «Тернопільська центральна районна лікарня» — лікар-стоматолог **Михайло Володимирович ЯВОРСЬКИЙ**, молодша медична сестра санітарка полатна **Оксана Богданівна ГРЕЛЯ**, сестра медична стаціонару **Зиновія Володимирівна САМОЛЄВИЧ**, сестра медична стаціонару **Надія Володимирівна СИДЯГА**, рентгенолаборант **Дмитро Петрович БЕНДЕРСЬКИЙ**, гардеробник **Олеся Степанівна КОШУЛИНСЬКА**, сторож **Іван Петрович ЗІЛІНКА**, лікар з функціональної діагностики **Василина Іванівна ГЛАВАЦЬКА**, сестра медична стаціонару **Ольга Романівна ГОЛОВЧУК**.

*Хай будуть з вами здоров'я та сила,
Хай доля буде ласкавою і щирою!
Щоб ніколи не знали ви втому!
Хай мир і злагода будуть у домі,
Хай Господь дарує надію й тепло
На довге літа, на щастя й добро!*

Колектив КЗ «Білицька ЗОШ І-ІІ ступенів імені Соломії Крушельницької» щиро вітає з днем народження вчителя початкових класів **Ольгу Олегівну ГІРНЯК**.

*Бажаємо Вам життя прожити
Без сліз, без горя, без біди
Нехай, везо щастя буде
Сьогодні, завтра і завжди!
Життя хай квітне, мов вишневий сад,
І кожен день усміхнено радіє,
А доля подарує зорепад
Здоров'я, миру, успіхів і надії.*

«Велич кожного краю — в його людях»

Під такою назвою в рамках проекту «Відтінки нашого краю» відбулися зустрічі з бібліотекарів у селі Забойки Тернопільського району.

Оксана Телих, завідувачка бібліотекою-філією с. Забойки, Тарас Радь, параолімпійський чемпіон світу з біатлону, Іван Чернецький, історик, о.Тарас Юречко, парох УГКЦ с. Забойки, Володимир Фостик, суспільний діяч, краєзнавець.

Захоплюючи відеорозповідь про місцевих знаменитостей і концерт підготувала бібліотекар **Оксана Телих**. «Двоє наших хлопців — **Андрій Капчур** та **Дмитро Заплітний** — не повернулися живими з війни і стали діями всіх героїв», — зазначила голова Почапської сільської ради Марія Палагіна.

Саме в Забойках народився відомий священник, редактор газети «Божий сяч» **о. Орест Глубіш**, який нині готує до друку книгу духовних роздумів «Своїм Божаму діду». Поділився Острім планами на майбутнє і юний параолімпійський чемпіон світу з біатлону **Тарас Радь**. Він здобув для України золоту медаль у Південній Кореї

в 2018 році. Своїми позитивними враженнями. Свої діяльністю тутешніх видатних людей поділився місцевий видатний діяч подільської місцевості **о. Тарас Юречко**. Цікаві думки стосовно назви села та його минулого висловив вчитель історії Іван Чернецький, про що детальніше описує у своєму нарисі «Острів переселення українського моря». Маловідомі факти з історії Забойок повідомив **Володимир Фостик** — суспільний діяч і краєзнавець. Зокрема, розповів про батькову бібліотеку у вулицях, де були заховані від радянської влади українські книги.

Завершив програму **гурт троїстих музик «Бемоль мажор»**, виконавши кілька народних пісень.

Ольга Василюк, директор комунального закладу Тернопільської районної ради «Централізована бібліотечна система».

«Такі семінари-практикуми проводять з метою підвищення кваліфікації бібліотечних працівників. Саме вони мають привертати увагу громадськості, особливо молоді, до вивчення життя, особливості духовних людей Тернопільського району, котрі є гідним прикладом для наслідування», — наголосила директор комунального закладу Тернопільської районної ради «Централізована бібліотечна система» **Ольга Василюк**.

Ліля ШВАК – КОЧУБЕЙ, завідувачка бібліотекою-філією с. Романівка.

**РЕКЛАМА
ОГОЛОШЕННЯ****Оголошення****РОБОТА**

ТОВ "Вікон" (Млин) села Мироліубівка приймає на роботу робітників: вантажників, апаратників боршномельного виробництва, слясарів-ремонтників. **Офіційне працевлаштування, висока З/П.**
Звертайтесь на млин або ☎ 29-60-00

НЕРУХОМІСТЬ

Здам в оренду дві кімнати під офіс, площею 18-20 м кв., другий поверх на вул. 15 квітня, 44 ☎ 0677005502

ПРОДАМ

Продам автомобіль «Волга» ГАЗ 31029, сірий колір, газ / бензин або на запчастини ☎983347447
Продам ВАЗ 2115р., 2004, пробіг 218 тис. км, інжектор, хор. стан, ціна 2500 у.о. ☎0677005502

Продам стінку у вітальню «Київ», довжина 4,5 м, м'яку частину, 6 офісних тумб. Недорого. ☎0987293522
Продаю дрова нарубані сухі: ясен, вишня, яблуча ☎0503395802, 0967430709

Індивідуальні та фабричні меблі, безкоштовна доставка ☎0987939176

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Куплю ВРХ, коней, телят, а також корів на утримання ☎0973732491
Продам гуртом та вроздріб саджанці та живці високопродуктивної чорної смодини. Надам консультації при посадці ☎0973944257
Терміново продаємо дину корову після шостого телятка ☎0675839340
Продам лікувальне козине молоко. Ціна за домовленістю. с. Великий Глибочок ☎972909087

МЕБЛІ

Крісла. Виготовлення та ремонт ☎0977219177, 525521
Шафи-купе, безкоштовний замір, ☎434714, 0674878484, 0958752424

ПОСЛУГИ

СТО «СПЕКТР», вул 15 квітня 44 а: ремонт двигунів, коробок передач, ходової частини, охолоджувальної і паливної систем, комп'ютерна діагностика і авторобіт, чистка форсунок, рихтувальні і зварювальні роботи, фарбування ☎677005502, 51-18-77

Якісне вкладання бруківки і плиткі власним виконанням ☎0672114040

**Куплю
ЗЕМЛЮ,
ГОРОДИ**

Надаємо юридичну допомогу в оформленні документів на землю: спадщина; сертифікати; приватизація городів
тел. 096 261 31 28

ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ

Втрачене посвідчення інваліда війни III групи, серія Б №257069, видане Тернопільським РУПСЗН на ім'я Лісового Сергія Євгеновича, вважати недійсним.
Втрачене свідоцтво на право приватної власності на житловий будинок, видане 23.05.2002 р. Настаска О.В., вважати недійсним.

Якісне вкладання бруківки і плиткі власною технікою, проведення підготовчих робіт ☎0672114040

Оголошення

Петриківська сільська рада Тернопільського району Тернопільської області РІШЕННЯ № 158

Про затвердження тарифів

на вивіз та зберігання (захоронення) твердих побутових відходів в с. Петриків

Від 29 жовтня 2019 року

Розглянувши звернення «ТОВ Альтфатер Тернопіль», вх. № 282 від 21.10.2019 року, у зв'язку з встановленням тарифу на захоронення ТПВ у розмірі 17,17 грн за 1 куб. м (без ПДВ), відповідно до наказу управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології №58 від 30.09.2019 року «Про встановлення тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (захоронення)» та у зв'язку з подорожчанням техніки, зростанням вартості ремонту техніки спеціальними підприємствами, зростанням цін на запасні частини, збільшенням витрат на оплату праці на підставі наданих розрахунків, керуючись ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконком сільської ради

ВИРІШИВ:

1. Затвердити тариф на послуги з поводження з побутовими відходами (вивезення, зберігання та захоронення) твердих побутових відходів, що надаються «ТОВ Альтфатер Тернопіль» у с. Петриків у розмірі: — для населення, бюджетних установ, інших споживачів (вивіз, зберігання та захоронення ТПВ) - **96,99 грн без ПДВ (116,39 з ПДВ).**
2. Сільському голові затвердити виробничу програму з вивозу ТПВ на 2020 рік.
3. Це рішення набуває чинності з моменту опублікування в засобах масової інформації.
Сільський голова В.М. Король

Острівська сільська рада має намір провести громадські слухання містобудівної документації на виконання рішення сільської ради №1220 від 04.10.2019 року «Про розроблення детального плану території земельної ділянки ТзОВ «Сервіс-Агрозахід» площею 1,3095 га за кадастровим номером 6125286400:01:001:0482 для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства для визначення містобудівних умов та обмежень».

Замовник містобудівної документації - орендар земельної ділянки.

Розробник - ТОВ «Промбудпроект»

Громадські слухання відбудуться 05.12.2019 року о 15:00 у приміщенні сільської ради с. Острів. Пропозиції та зауваження до містобудівної документації подають громадяни та юридичні особи до Острівської сільської ради у робочі дні з 08:30 до 17:45. З матеріалами містобудівної документації можна ознайомитися в Острівській сільській раді за адресою: с. Острів, вул. Яруша, 143.

Офіційне**ВЕЛИКОГАЇВСЬКА
СІЛЬСЬКА РАДА**

Сьоме скликання
Сорок друга сесія
РІШЕННЯ № 946
від 16 жовтня 2019 року

Про затвердження звіту про виконання місцевого бюджету Великогаївської сільської об'єднаної територіальної громади за 9 місяців 2019 року

Розглянувши поданий виконавчим комітетом Великогаївської сільської ради звіт про виконання місцевого бюджету Великогаївської сільської об'єднаної територіальної громади за 9 місяців 2019 року, враховуючи рекомендації постійної комісії сільської ради з питань планування, фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку, керуючись пунктом 23 частини першої

статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», частиною четвертою статті 80 Бюджетного кодексу України, сільська рада

ВИРІШИЛА:
Затвердити звіт про виконання місцевого бюджету Великогаївської сільської об'єднаної територіальної громади за 9 місяців 2019 року:

по загальному фонду: **грн**
- по доходах в сумі 68 474 503,44
- по видатках в сумі 61 974 342,77
по спеціальному фонду: **грн**
- по доходах в сумі 4 681 931,75
- по видатках в сумі 8 269 766,62

Сільський голова О.А. КОХМАН.

Звіт про виконання доходів місцевого бюджету Великогаївської сільської об'єднаної територіальної громади за 9 місяців 2019 року

гривень

Код класифікації доходів	Перелік видів доходів	План	Фактично надійшло	% виконання
ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД				
10000000	Податкові надходження	34 505575,00	37435280,42	108,5
11010000	Податок та збір на доходи фізичних осіб	17 928000,00	18 481634,27	103,1
11020000	Податок на прибуток підприємств	1000,00	3231,45	323,1
13010000	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	2550,00	1804,08	70,7
13020000	Рентна плата за спеціальне використання води	2025,00	6250,00	308,6
13030000	Рентна плата за користування надрами		2184,33	
14020000	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	1 190000,00	1 661479,60	139,6

14021900	Пальне	1 190000,00	1 661479,60	139,6
14030000	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	5 000000,00	7 121145,82	142,4
14031900	Пальне	5 000000,00	7 121145,82	142,4
14040000	Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	612500,00	653637,17	106,7
18010100	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	9000,00	16833,48	187,0
18010200	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	250000,00	296319,85	118,5

18010300	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	9000,00	-455,60	
18010400	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	633000,00	640716,56	101,2
18010500	Земельний податок з юридичних осіб	562500,00	556810,56	99,0
18010600	Орендна плата з юридичних осіб	2352500,00	2 417790,14	102,8
18010700	Земельний податок з фізичних осіб	490000,00	553833,29	113,0
18010900	Орендна плата з фізичних осіб	260000,00	293409,35	112,8
18011000	Транспортний податок з фізичних осіб		29166,67	
18011100	Транспортний податок з юридичних осіб	37500,00	50000,00	133,3
18030000	Туристичний збір	26000,00	15042,36	57,9
18050300	Єдиний податок з юридичних осіб	655000,00	704035,22	107,5
18050400	Єдиний податок з фізичних осіб	3 000000,00	2 900666,48	96,7
18050500	Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків	1 485000,00	1 029745,34	69,3
20000000	Неподаткові надходження	627180,00	719707,02	114,7
21010300	Частота надбавки (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного місцевого бюджету	560,00	1966,26	351,1
21081100	Адміністративні штрафи та інші санкції	7200,00	1190,00	16,5
21081500	Адміністративні штрафи та штрафні санкції за порушення законодавства у сфері виробництва та обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів	10600,00	40000,00	377,4
22010300	Адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань	13 500,00	12 960,00	96,0
22012500	Плата за надання інших адміністративних послуг	204 000,00	250 117,45	122,6
22012600	Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	193 000,00	206 476,00	107,0
22012900	Плата за скорочення термінів надання послуг у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, а також плата за надання інших платних послуг	10 000,00	11 520,00	115,2
22080400	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	155 000,00	147 491,55	95,2
22090100	Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування	180,00	1048,41	582,4
22090200	Державне мито, не віднесене до інших категорій	40,00	1,70	4,2
24060300	Інші надходження	3 100,00	13 562,40	437,5
24062200	Кошти за шкоду, що заподіяна на земельних ділянках державної та комунальної власності, які не надані у користування та не передані у власність, внаслідок їх самовільного зайняття, використання не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару)	30 000,00	33 373,25	111,2
	Всього доходів загального фонду без урахування офіційних трансфертів	35 132755,00	38 154987,44	108,6
40000000	Офіційні трансферти	30 319516,00	30 319516,00	100,0
41020100	Базова дотація	3 203100,00	3 203100,00	100,0
41033200	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад	2340000,00	2340000,00	100,0
41033900	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	15 977300,00	15 977300,00	100,0
41034200	Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	5 527400,00	5 527400,00	100,0
41034500	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	32500,00	32500,00	100,0

41040200	Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету	2 920500,00	2 920500,00	100,0
41051200	Субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	42030,00	42030,00	100,0
41051400	Субвенція з місцевого бюджету на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти `Нова українська школа` за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	12186,00	12186,00	100,0
41052000	Субвенція з місцевого бюджету на відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	62000,00	62000,00	100,0
41054300	Субвенція з місцевого бюджету на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	202500,00	202500,00	100,0
	Всього по загальному фонду	65 452271,00	68 474503,44	104,62
СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД				
10000000	Податкові надходження	17000,00	16509,67	97,1
19010100	Екологічний податок, який справляється за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення (за винятком викидів в атмосферне повітря двоокису вуглецю)	15 000,00	15 495,06	103,3
19010200	Надходження від скидів забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти		136,35	
19010300	Надходження від розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини	2 000,00	878,26	43,9
20000000	Неподаткові надходження	652500,00	3 306248,86	506,7
21110000	Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва		84073,50	
24170000	Надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту	390000,00	552618,62	141,7
25010100	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	262 500,00	235 213,49	89,6
25010300	Плата за оренду майна бюджетних установ		2 808,00	
25010400	Надходження бюджетних установ від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна)		1 007,00	
25020100	Благодійні внески та дарунки		529 242,75	
25020200	Кошти, які отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів, у тому числі заходів з відчуження для суспільних потреб земельних ділянок та розміщених на них інших об'єктів		1 879 716,75	
25020300	Кошти, що отримують вищі та професійно-технічні навчальні заклади від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг, якщо таким закладам законом надано відповідне право, кошти, що отримують державні і комунальні вищі навчальні заклади, наукові установи та заклади культури як відкритих, нараховані на залишок коштів на початок року, відкритих у банках державного сектору для розміщення власних надходжень, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та гранти		21 568,75	
30000000	Доходи від операцій з капіталом	1 150000,00	1 159173,22	100,8
33010100	Кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у державній або комунальній власності, та земельних ділянок, які знаходяться на території Автономної Республіки Крим	1 150 000,00	1 159 173,22	100,8
40000000	Офіційні трансферти	200000,00	200000,00	100,0
41051100	Субвенція з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, що утворився на початок бюджетного періоду	200000,00	200000,00	100,0
	Всього по спеціальному фонду	2 019500,00	4 681931,75	231,84
	РАЗОМ по загальному і спеціальному фонду	67 471771,00	73 156435,19	108,4

Звіт про виконання видаткової частини Великогаївського сільського бюджету за 9 місяців 2019 року за програмною класифікацією

гривень

Код програмної класифікації	Найменування видатків згідно з класифікацією	План на рік	Затверджено на січень-вересень	Використано за січень-вересень	% виконання
ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД					
0100	Державне управління	10 600 430	9 313 830	8 645 955	92,8
0200	Охорона здоров'я	1 402 000	1 402 000	1 011 476	72,1
0600	Освіта	45 487 656	35 250 880	31 475 582	89,3
3000	Соціальний захист та соціальне забезпечення, у тому числі	1 042 000	1 042 000	872 970	83,8
3133	Інші заходи та заклади молодіжної політики	192 000	192 000	144 826	75,4
3210	Організація та проведення громадських робіт	50 000	50 000	27 549	55,1
3242	Інші заходи у сфері соціального захисту та соціального забезпечення	800 000	800 000	700 595	87,6
4000	Культура і мистецтво	3 223 000	2 733 000	2 401 354	87,9
5000	Фізична культура і спорт	800 000	800 000	713 291	89,2
6000	Житлово-комунальне господарство	4 021 000	3 131 000	2 505 620	80,0
7000	Економічна діяльність, з них	4 180 000	3 855 000	3 208 498	84,2
7130	Здійснення заходів з землеустрою	100 000	100 000	35 459	35,5
7461	Утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури за рахунок коштів місцевого бюджету	3 800 000	3 545 000	3 155 456	89,0
7340	Проектування, реставрація та охорона пам'яток архітектури	50 000	50 000	17 583	35,2
8500	Нерозподілені трансферти (медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	1 842 600			
8700	Резервний фонд	200 000	180 000		
	Разом видатків без міжбюджетних трансфертів	72 798 686	57 707 710	50 834 746	88,1
	Міжбюджетні трансферти	11 835 108	11 835 108	11 139 597	96,3
9410	Субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері охорони здоров'я за рахунок медичної субвенції	5 527 400	5 527 400	5 527 400	100,0
9420	Субвенція з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів медичної субвенції, що утворився на початок бюджетного року (міському бюджету міста Тернопіль)	183 025	183 025	183 025	100,0
9770	Інші субвенції, в тому числі: - міському бюджету міста Тернопіль, з них:	5 944 683	5 944 683	5 249 172	88,3
	- здійснення видатків, що пов'язані із наданням медичних послуг закладами охорони здоров'я міста Тернополя мешканцям Великогаївської об'єднаної територіальної громади	566 975	566 975	566 206	100,0
	- здійснення видатків, пов'язаних із отриманням освітніх послуг в тернопільських дошкільних навчальних закладах Тернопільської міської дітям, які зареєстровані в Великогаївській об'єднаній територіальній громаді	85 050	85 050	9 231	10,9
	- утримання сміттєзвалища твердих побутових відходів біля с. Малашівці Зборівського району Тернопільської області	258 860		258 860	
	- районному бюджету Тернопільського району, з них:	1 094 020	1 094 020	914 510	83,6
	- придбання безкоштовних медикаментів хворим на психічні розлади	25 000	25 000	25 000	100,0
	- придбання безкоштовних медикаментів хворим на цукровий діабет	150 000	150 000	150 000	100,0
	- фінансування послуг, що надаються територіальним центром соціального обслуговування Тернопільського району	719 020	719 020	539 510	75,0

	- фінансування видатків з надання послуг інклюзивно-ресурсним центром Тернопільського району	150 000	150 000	150 000	100,0
	- здійснення видатків для забезпечення своєчасної кваліфікованої стоматологічної допомоги з пільгового протезування населення сіл Великогаївської сільської ради	50 000	50 000	50 000	100,0
	- обласному бюджету Тернопільської області, з них:	3 939 778	3 939 778	3 758 456	95,4
	- на реконструкцію фельдшерсько-акушерського пункту під амбулаторію загальної практики-сімейної медицини по вул. Галицька, 113 в с. Великі Гаї	263 800	263 800	263 800	100,0
	- співфінансування придбання шкільного автобуса	610 000	610 000	610 000	100,0
	- співфінансування середнього поточного ремонту автомобільної дороги С201505 Мишковичі-Скороходи	3 000 000	3 000 000	2 840 678	94,7
	- співфінансування видатків на придбання телемедичного обладнання для амбулаторій загальної практики-сімейної медицини	22 000	22 000		
	- відновлення профінансованих видатків обласного бюджету здійснених на засадах співфінансування в розмірі 10 відсотків з обласного бюджету на закупівлю дидактичних матеріалів, музичних інструментів, сучасних меблів, комп'ютерного обладнання, відповідного мультимедійного контенту для початкових класів для забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти, «Нова українська школа»	38 974	38 974	38 974	100,0
	- співфінансування видатків, що здійснюються за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти	5 004	5 004	5 004	100,0
9800	Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	180 000	180 000	180 000	100,0
	Всього видатків загального фонду	84 633 794	69 542 818	61 974 343	89,1
СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД					
0100	Державне управління	1 391 569	1 391 569	1 250 273	89,8
0200	Охорона здоров'я	700 000	700 000	647 220	92,5
0600	Освіта	3 204 454	3 044 560	2 979 438	65,0
3000	Соціальний захист та соціальне забезпечення	24 500	24 500	24 500	100,0
4000	Культура і мистецтво	312 995	312 995	237 153	75,8
6000	Житлово-комунальне господарство	2 389 717	2 389 717	1 963 013	82,1
7000	Економічна діяльність	8 224 000	6 052 000	2 168 170	35,8
7322	Будівництво медичних установ і закладів	752 000	752 000	666 987	88,7
7362	Виконання інвестиційних проектів в рамках формування інфраструктури ОТГ	4 487 000	2 340 000	54 000	2,3
7370	Реалізація інших заходів щодо соціально-економічного розвитку території	2 625 000	2 600 000	1 447 183	55,7
7461	Утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури	350 000	350 000		
8300	Цільові фонди, в тому числі:	160 508	160 508		
8311	Охорона та раціональне використання природних ресурсів	143 508	143 508		
8320	Збереження природно-заповідного фонду	17 000	17 000		
	Всього видатків спеціального фонду	16 407 743	14 075 849	8 269 767	58,8
	у тому числі за рахунок непередбачених у бюджеті джерел	2 355 821	2 355 821	2 355 821	100,0

Начальник відділу фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку Н.В. Бойко.

Медицина

Ерготерапія — нова професія
для сучасної системи реабілітації в Україні

27 жовтня відзначали Всесвітній день ерготерапії, а дещо раніше — 4-5 жовтня — у Києві відбулася I Міжнародна науково-практична конференція «Ерготерапія — нова професія для сучасної системи реабілітації в Україні»

Ерготерапія — це комплекс реабілітаційних заходів для осіб із порушенням психічних або фізичних функцій організму, спрямованих на відновлення повсякденної діяльності із урахуванням наявних фізичних обмежень. В англійській літературі застосовується термін «occupational therapy» («заняттєва терапія») або «лікування заняттями»). Скорочена назва професії в англійськомому світі ОТ або О.Т.

Сучасне поняття ерготерапії містить комплекс заходів, спрямованих на відновлення функцій організму, так і на створення комфортних умов життя, адаптацію середовища для людей із особливими потребами, забезпечення можливості відновлення їх соціальної адаптації пацієнтів із особливими потребами.

Студенти 1-го курсу ТНМУ спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» у кабінеті ерготерапії на базі 3 лікарні

Доведено ефективність ерготерапії в роботі з клієнтами різних вікових категорій. Робота з дорослими спрямована на відновлення навичок самообслуговування, проведення домашньої роботи та дозвілля. Робота з дітьми — на формування моторних навичок, необхідних для самообслуговування, гри, навчання.

Сеанси можуть відбуватися у медичних та реабілітаційних закладах.

Методичний арсенал, залежно від потреб клієнта, охоплює навчальні методики, рухливі ігри (для психомоторного розвитку дитини) та трудову діяльність (створення виробів керамічних та столових виробів).

Ерготерапія сприяє зміцненню м'язового тону, розвитку координаційних здібностей, реакції рівноваги, загальної та дрібної моторики, моторного планування, покращує інтеграцію сенсорної інформації, а також регулює рівень активності.

Бай Анастасія Василівна.

Рекомендована пацієнтам/клієнтам із РАС (розлади аутистичного спектра), з порушеннями функціонування опорно-рухового апарату після перенесення інсультів і травм, особливо черепно-мозкових, з психічними розладами, для яких характерний розлад набутих функцій, умінь і навичок, з хронічними захворюваннями (розсіяний склероз, хвороба Альцгеймера, ревматоїдний артрит тощо).

Значення ерготерапії у корекційній та реабілітаційній роботі зростає з кожним роком, ерготерапевти включені як обов'язкові члени мультидисциплінарних команд.

Ерготерапевт має надихати пацієнта/клієнта та акцентувати його увагу на успіхах. За одне заняття варто спробувати навчити людину того, що їй досі не вдавалося. Наприклад, не вмє людина самостійно одягатися, а ерготерапевт може відновити ці навички.

Таким же пацієнту/клієнту важливо не просто розібрати якийсь м'яз, а зрозуміти, що він може робити з його допомогою.

Асистент кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, член Українського товариства ерготерапевтів Анастасія Бай за освітою — фахівець з фізичної реабілітації (фізичний терапевт). Нині виконує роботу ерготерапевта на базі міської комунальної лікарні № 3, де за підтримки ректора та адміністрації ТНМУ відкрито кабінет ерготерапії. Фахівець має можливість не тільки навчати студентів, а й працювати з пацієнтами/клієнтами.

Багатьом із них повернено можливість повноцінно жити. «Як ерготерапевт я працювала із чоловіком 1943 року народження після інсульту в басейні лівої середньої мозкової артерії, — ділиться Анастасія Бай. — Почала через 7 днів після перенесеного інсульту, цей період вважається гострим. Чоловік не міг виконувати жодних рухів правою верх-

ньою кінцівкою. Після обстеження пацієнта я поставила за мету навчити його одягатися, вмиватися, мити руки, самостійно їсти та максимально виконувати дії паретичною рукою. Усі цілі були виконані — разом із фізичним терапевтом ми підібрали пацієнту засіб для навчання та навчили заново ходити.

Інший випадок з практики: жінка 1928 року народження з діагнозом — посттравматична контрактура правого променево-зап'ясткового суглоба. Після обстеження пацієнтки вирішила, що треба покращити функціональну здатність променево-зап'ясткового суглоба, яка буде спрямована на виконання наступних завдань — їсти правою рукою (це ведуча рука у пацієнтки), мити посуд, прибирати у квартирі тощо. Всі завдання були успішно реалізовані. На останньому занятті пацієнтка сказала: «Тепер я можу тримати правою рукою не тільки порожню, а й наповнену кавою горнятку». Ці приклади переконали мене, що люди навіть після перенесення важких хвороб можуть повернутися до повноцінного життя».

Підготувала Галина ЮРСКА.

Цікаво знати

Багато хто не може уявити життя без кави.

А як щодо чаю?

Виявляється, чай має суттєві переваги і допомагає нашому організму.

- Зокрема, зміцнює зубну емаль завдяки вмісту фтору. У поєднанні з кальцієм фтор покращує стан кісток і суглобів, а значить, знижує ризик розвитку остеопорозу.
- Кофеїн, який міститься в чорному чаї, має тонізуючий ефект. Саме тому багатоох ароматна чашка бадьорить більше, ніж шарафка кави.
- Дубильні речовини активізують вироблення жовчі, відновлюють роботу травної системи, допомагають при незвичайних розладах і перетіданні.
- Ще одна перевага — наявність в чайному листі білка. Саме тому гарячий запашний чай здатний на якийсь час збавити почуття голоду.
- Регулярне вживання чаю нормалізує обмін речовин.
- Теплий напій відновлює теплорегуляційні процеси, допомагає зігрітися, підсилює потовиділення. Тому чай корисний у разі застуди, оскільки

пришвидшує одужання. Однак чай є корисним, якщо пити його без цукру, молока та інших домішок, від яких більше шкоди, ніж користі.

Також лікарі не рекомендують вживати цей напій на ніч. Він містить багато кофеїну, і хоч його дія м'якша, ніж того, що міститься в каві, вона триваліша і так само збуджує нервову систему. Чайний кофеїн (теїн) не спричиняє підвищення тиску, але зумовлює порушення сну.

Якщо дуже хочеться перед сном чогось гаряченького, то краще випити тепле молоко з медом або трав'яний чай.

Універсальним засобом для вживання у вечірній час є ромашка. Вона не тільки покращує сон, а й нормалізує травлення. Седативний ефект рослини обумовлений наявністю в її складі апігеніну. Відвар приймають за 2-3 години до сну, оскільки ромашка є сечогінною.

На нервову систему по-

зитивно впливає лаванда. На склянку окропу кладуть 1 ч. л. трави, можна також додати мед.

Заспокійливий ефект має й меліса. Для хорошого засинання треба заварити кілька листочків рослини і настояти 15 хв. Пити такий чай на ніч рекомендується не більше 150 мл.

Чай з молоком: чому цей напій шкідливий для здоров'я?

Можуть, почили англійські аристократи. Але причиною стали не смакові якості чи корисні властивості такого поєднання, а бажання вберегти дорогу порцеляну, яка від окропу порцеляни тріщила. Тому в чашку спочатку лили молоко, а вже потім — гарячий чай.

Одні саме англійські вчені першими заговорили про шкоду цього коктейлю. На їхню думку, змішування чаю з молоком спричиняє утворення шкідливих речовин, які негативно впливають на самопочуття люди-

ни, а нерідко провокують і небезпечні захворювання.

Німецькі лікарі провели дослідження, під час якого вимірювали тиск у добровільців — і тих, які регулярно п'ють чай з молоком, і тих, хто п'є без нього. У любителів чаю з молоком були гірші показники. На основі досліджень медики встановили, що не можна пити з молоком чорний чай гіпертонікам, а зелений — гіпотонікам.

На думку німецьких медиків, регулярно вживання чаю з молоком провокує утворення каменів у нирках. Суміш чаю з молоком робить стінки кровоносних судин менш еластичними. Якщо часто вживати цей напій, в організмі може сповільнитися обмін речовин, що може спричинити головні болі і загальну слабкість.

Калина: користь і шкода для організму

Калина — унікальна рослина, ягоди якої рятують від кашлю, допомагають при високому тиску, недокрив'ї та сотнях інших захворювань.

Ті, хто вважає за краще лікувати застуду народними засобами, напевно, починають цей процес з калинового відвару. Він знижує підвищену температуру, забезпечує організм вітаміном С, який успішно бореться з причиною хвороби: бактеріями або вірусами. Крім того, калина корисна при гіпертонії, анемії, захворюваннях печінки.

Цілющі властивості калини

Калина — унікальна рослина. Її корисні властивості майже не мають аналогів. Ягоди калини багаті на вітаміни А, Е, Р, К, Р, а вітаміну С більше, ніж у лимоні. У калині містяться такі мікроелементи: ванадій, калій, кальцій, залізо, магній, марганець, молібден, натрій, цинк, фосфор. Крім того, присутні дубильні речовини, фітонциди, пектини. За кількістю заліза, калина стоїть в одному ряду з шипшиною і чорницею. Органічні кислоти (мурашина, олеїнова і оцтова) надають калиновому соку і ягоді кислого смаку.

Традиційне застосування калини

Ягоди і кору використовують для лікування різних захворювань: під час застуди — для зниження температури і як відхаркувальний засіб; для профілактики і лікування гіповітамінозу, онкологічних захворювань, алергії; як сечогінний і кровоспинний засіб (кора); для нормалізації артеріального тиску при гіпертонії. Калина виводить з організму токсини, нормалізує травлення, зміцнює серцевий м'яз і судини серця, знижує рівень холестерину в крові, нормалізує пульс при аритмії.

Чим може бути шкідлива калина

Незважаючи на величезну користь, калина протипоказана вагітним, адже стимулює скорочення матки, що може призвести до викидня. Крім того, вона сприяє виробленню червоних тілець в крові, надлишок яких може завдати шкоди плоду. Не можна вживати калину і матерям, що годують, через небезпеку виникнення алергічної реакції у малюків до трьох місяців від роду. Оскільки калина має сечогінні властивості, не варто її вживати людям, що страждають на енурез, хвороби нирок. Тривале застосування калини може спровокувати утворення тромбів, зниження артеріального тиску, виникнення гіпоксії та ішемії.

Отже, перш ніж використовувати калину, проконсультуйтеся з фахівцем.

Аматори | Чемпіонат України

«Агрон» зимуватиме неперемоženим

У 14-му, останньому в цьому році турі чемпіонату України серед аматорів сезону-2019/2020 чемпіон Тернопільської області «Агрон-ОТТ» із Великих Гаїв Тернопільського району в рідних стінах переміг «Світанок-Агросвіт» зі Шляхової Вінницької області.

Таким чином, великогаївчани пішли на зимові канікули без поразок. Цим же може похвалитися одноосібний лідер змагань – оржівський «ОДЕК» із Рівненщини.

Долі звітного протистояння було вирішено впродовж двох хвилин у середині другого тайму, коли спершу атакувальний півзахисник Валентин Билик, а потім нападник Назар Процик відзначилися голами. Наприкінці матчу «агронівці» пропустили один м'яч, однак на позитивний настрій команди цей факт жодним чином не вплинув, адже наші хлопці здобули перемогу – 2:1.

Інший представник Тернопільщини у Всеукраїнській аматорській першості – теребовлянська «Нива» – гостював в «ОДЕКа». Незважаючи на те, що беребонець Владислав Сороцький — далі м'ячі влітали лише в їхні ворота. Один із них – у першому таймі і три — в другому. В підсумку «нівцівці» поступилися – 1:4, повідомляє офіційний сайт Федерації футболу Тернопільської області.

Чемпіонат ААФУ							
№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	ОДЕК (Оржів, Рівненська обл.)	12	10	2	0	33/9	32
2	«Агрон» (Великі Гаї, Тернопільська обл.)	12	8	6	0	16/8	24
3	«Епіцентр» (Дунаївці, Хмельницька обл.)	11	6	2	3	27/19	20
4	«Світанок-Агросвіт» (Шляхова, Вінницька обл.)	11	6	1	4	18/12	19
5	«Нива» (Теребовля, Тернопільська обл.)	12	4	4	4	14/16	16
6	«Покуття» (Коломия, Івано-Франківська обл.)	11	4	1	6	14/17	13
7	«Ковель-Волинь» (Рівненська обл.)	11	3	4	4	8/14	13
8	«Карпати-Енергетик» (Галич, Івано-Франківська обл.)	10	2	3	5	11/22	9
9	«Луцьксантехмонтаж №536» (Луцьк)	11	0	4	7	13/27	4
10	«Вотранс» (Луцьк)	11	0	3	8	8/18	3

Футбол | Кубок Івана Вишневецького

Дубівці виграла трофей!

Минулої неділі на стадіоні села Шляхтинці відбувся фінальний матч Кубка Тернопільського району імені українського футболіста, гравця збірної СРСР і дніпропетровського «Дніпра», уродженця Лучка Івана Вишневецького.

У вирішальному двобої зійшлися «Говерла» з Дубівців і команда Плотичі, яка цього року стала чемпіоном Тернопільського району.

Основний час поєдинку завершився без голів, а в додаткових таймах по 15 хвилин суперники по разі розписалися у воротах один одного – 1:1. Тож усе вирішилося в серії післяматчевих пенальті, де перемогу з рахунком 7:6 святкували дубовецькі футболісти. Таким чином вони вибороли трофей, із чим ми їх вітаємо! Загалом боротьбу за цей Кубок цього року розпочинали 16 команд.

Уже в неділю, 10 листопада, команди Дубівців і Плотичі на стадіоні у Великих Гаях зійдуться в матчі за Суперкубок Тернопільського району. Запрошуємо вболівальників підтримати своїх улюбленців!

10 листопада 2019 р. 10.00 год стадіон с. Великі Гаї

Суперкубок Тернопільського району з футболу ім. Івана Білоуса

ФК «Плотича» с. Плотича ФК «Говерла» с. Дубівці

Футбол | Друга ліга України

«Чайка» заклувала «Ниву»

«Чайка» (Петропавлівська Борщагівка) – «Нива» (Тернопіль) 2:1.

Голи: Турчанов, 70; Тименко, 78 (пен.) – Різник, 87.

«Нива»: Механів Максим, Герт Андрій, Демчук Максим, Даценко Семен, Хрустак Олег, Мороз Тарас, Ілюк Остап (Кисленко Сергій, 51), Скакун Андрій, Процив Максим (Різник Андрій, 60), Дедух Руслан (Малащук Андрій, 78), Гатала Ігор.

Футболісти тернопільської «Ниви» сезону 2019/2020 і втратили позицію лідера, поступившись на вершині турнірної таблиці житомирському «Поліссю».

До середини другого тайму глядачі на трибунах не побачили голів, поки «Чайка» з Київської області не провела атаку лівим флангом. Захисники тернопільської команди вибили м'яч із власних володінь після прострілу, але В'ячеслав Турчанов миттєво підібрав кулястого і з лінії штрафної площі відправив його в сітку воріт – 1:0.

Незабаром у господарів відбулася ще одна атака, вже центральною зоною. Під час загострення Андрій Герт на куті карного майдан-

ДРУГА ЛІГА, ТУР 20 МІСЬКИЙ СТАДІОН
10 ЛИСТОПАДА 14:00
FCNYVA.COM
ВАРТІСТЬ КВИТКА: 40 ГРН.
ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!
OPHABA, MEDIATOR, SECTOR, LARGO, SELECT

Турнірна таблиця							
№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	«Полісся», Житомир	17	10	5	2	22/6	35
2	«Верес», Рівне	17	10	3	4	27/15	33
3	«Нива», Тернопіль	17	9	5	3	19/11	32
4	«Калуш»	18	6	5	6	24/18	26
5	«Поділля», Хмельницький	17	7	5	5	21/20	26
6	«Діназ», Вишгород	16	7	4	5	20/18	25
7	«Чайка», П. Борщагівка	17	5	4	8	17/17	19
8	«Ужгород»	17	5	4	8	17/25	19
9	«Нива», Вінниця	17	4	5	8	20/24	17
10	«Буковина», Чернівці	17	4	2	11	19/29	14
11	«Оболонь-Бровар-2», Буча	18	3	4	11	14/37	13

чика притримав опонента, за що арбітр призначив пенальті. Володимир Тименко пробив з 11-метрової позначки без шансів для воротаря – 2:0. Колектив із Файного міста відповів на це лише однією результативною атакою. Швидкісний наступ правим краєм завершився голом Андрія Різника, котрий технічно прийняв шкіряного й одразу пробив у ворота – 2:1.

В наступному турі, в неділю, 10 листопада, тернополяни на центральному стадіоні Тернополя прийматимуть вінницьку «Ниву». Запрошуємо вболівальників на трибуни підтримати рідну команду!

Футбол | Результати матчів групового етапу

Перемога, нічия і два перенесені поєдинки Ліга чемпіонів Тернопільщини. Тур 5

У цьому традиційному турнірі під егідою Федерації футболу Тернопільської області змагаються переможці районних чемпіонатів.

Група В

«Стандарт» (Вишгородок, Лановецький р-н) – «Лісма» (Шляхтинці, Тернопільський р-н) 1:1.

Голи: Петро Тригук (37) – Віталій Лагіш (27).

Турнірна таблиця. Група В							
№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	«Континентал Нео -Агро»	3	2	0	1	3/4	6
2	Лісма	3	1	1	1	8/2	4
3	«Стандарт»	4	1	1	2	5/10	4

Група С

«Нива» (Городниця, Гусятинський р-н) – «Оріон» (Григорів, Монастирський р-н) 3:0.

Турнірна таблиця. Група С							
№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	ФК «Плотича»	3	3	0	0	9/1	9
2	«Нива»	5	3	0	2	10/3	9
3	«Хатки»	3	2	0	1	5/3	6
4	«Оріон»	5	0	0	5	3/20	0

Матч «Хатки» (Бережани) – ФК «Плотича» (Тернопільський р-н) перенесено.

Ліга Тернопільщини. Тур 4

Нагадаємо: Федерація футболу Тернопільської області ініціювала проведення ще одного офіційного турніру – Ліги Тернопільщини. В ньому беруть участь команди, які стали призерами районних чемпіонатів, вибороли районний Кубок або ж були його фіналістами.

В нових змаганнях у сезоні-2019/20 беруть участь 12 команд, які розділені на 3 групи. За результатами групової стадії визначиться вісімка команд (по два переможці та два з трьох кращих колективів, що посядуть третє місце). Вони за кубковою системою розіграють трофей.

Група А

ФК «Великий Глибочок» (Тернопільський р-н) – «Арсенал» (Нагірянка, Чортківський р-н) 4:3.

Голи: Василь Молер, 90+3 – Вадим Андрій Захарчук, 84; Богдан Цупін, 90+3 – Вадим Шостик, 70; Богдан Наконечний, 73, 80.

«Автодор» (Ланівці) – ФК «Зарубинці» (Збарзький р-н) 2:1.

Турнірна таблиця. Група А							
№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	ФК «В. Глибочок»	4	3	0	1	13/6	9
2	ФК «Зарубинці»	4	2	0	2	9/7	6
3	ФК «Арсенал»	4	2	0	2	9/8	6
4	ФК «Автодор»	4	1	0	3	4/14	3

Група Б

«Обрій» (Ланівці) – «Галичина» (Черніхівці, Збарзький р-н) 2:3

Турнірна таблиця. Група Б							
№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	ФК «Говерла»	4	3	1	0	10/5	10
2	ФК «Галичина»	3	2	1	0	11/3	7
3	ФК «Ренів»	3	1	0	2	3/7	3
4	ФК «Обрій»	4	0	0	4	4/13	0

Матч «Говерла» (Дубівці, Тернопільський р-н) – ФК «Ренів» (Зборівський р-н) перенесено.

Все буде смачно

Смачні рецепти з груш: соуси і консервації

Мариновані груші з яблуками

Інгредієнти: яблука - 3 шт., груші - 3 шт., вода - 0,5 л, оцет - ¼ скл., цукор - 2 ст. л., кориця - щіпка, листя винограду.

Приготування. Фрукти нарізати скибочками. На дно банки укласти по 1 листку винограду, всипати дрібку меленої кориці, викласти шматочки груш і яблук.

Довести до кипіння воду з цукром, додати оцет, залити плоди в банках. Стерилізувати 20-25 хвилин. Закатати.

відвар викласти половинки груш і дати настоятися три годин. Довести до кипіння, охолодити до кімнатної температури.

На дно кожної банки покласти спеції, викласти груші. Маринад закип'ятити, залити в банки. Закатати.

Мариновані груші з гвоздиком

Інгредієнти: 1 кг груш, 750 мл води, 50 мл оцту, 300 г солі, 1 г кориці, 8 шт. гвоздики, 8 шт. запашного перцю.

Приготування. Почистити і нарізані груші викласти в миску з холодною водою, щоб не потемніли. Невелику порцію у друшляку опустити в киплячу воду на 1-2 хвилини. Охолодити під проточною водою. У воді стерильні банки викласти спеції і скибочки груші. Залити маринадом. Стерилізувати 10-12 хвилин. Закатати.

Гострий соус

Інгредієнти: 5 г солі, 300 г перцю чилі, 5 г меленого чорного перцю, 0,5 кг груш, 2 г меленого імбиру, 60 г гірчиці, 5 г кмину, 50 г меду, 100 мл оцту.

Приготування. Перець чилі розрізати навпіл і викласти на деко, застелене пергаментом. Запекати 25 хвилин.

Груші нарізати шматочками. Разом з пер-

цем подрібнити у блендері. Додати решту інгредієнтів. Отриману суміш перетерти через сито. Довести до кипіння. Розкласти у стерильні банки. Закатати.

Соус з лимонним соком

Інгредієнти: 2,5 г кориці меленої, 500 г груш, ½ скл. цукру, 100 мл білого вина, 20 мл соку лимона.

Приготування. Груші почистити, дрібно нарізати. Залити цукром, додати свіжовичавлений сік лимона, цукор і корицю. Довести до кипіння. Варити 20 хвилин. Масу перетерти в блендері. Розкласти у стерильні банки. Закатати.

Соус з мускатним горіхом

Інгредієнти: 3 г мускатного горіха, 4 груші, 5 г свіжого імбиру, 3 г меленої кориці, 75 г цукру.

Приготування. Груші почистити, нарізати скибочками, додати прянощі. Корінь імбиру натерти. Всі інгредієнти перемішати і залишити на десять хвилин. Варити, постійно помішуючи, 25 хвилин. Масу перетерти через сито. Варити ще кілька хвилин. Викласти в стерильні банки. Закатати.

Соус з медом

Інгредієнти: 1 груша, 100 мл білого винного оцту, 1 зубок часнику, 3 г майорану, 200 мл

яблучного соку, по 5 г бадьяну, цукру, хмелі-сунелі, 150 г гарбузового соку, 10 г меду, сіль - за смаком.

Приготування. Почистити грушу. М'якоть дрібно порізати.

Влити в каструлю яблучний і гарбузовий сік, додати оцет і кип'ятити 20 хвилин. Викласти в маринад дрібно скибочки груші, прянощі. Тушкувати 10 хвилин.

Залишити на добу. Варити ще півгодини. Розлити гарячий соус у стерильні банки. Закатати.

Пікантний соус

Інгредієнти: 50 мл винного оцту, 1 кг помідорів, ½ скл. цукру, 3 груші, 10 г солі, 2 шт. солодкого перцю, 5 зубків часнику.

Приготування. Помідори, груші, перець порізати, перемолоти на м'ясорубці. Додати цукор і сіль. Тушкувати, постійно помішуючи, півгодини. Влити оцет, варити 10 хвилин. Масу протерти через сито, довести до кипіння.

Викласти в банки, стерилізувати 25 хвилин. Закатати.

Смачного!

Мариновані груші до м'яса

Інгредієнти: груші - 2,5 кг, вода - 1,5 л, цукор - 1 кг, сіль - 1 ст. л., оцет - 0,5 скл.

Приготування. Фрукти розрізати навпіл і виняти серцевину. Маринад закип'ятити, викласти груші і варити 5 хвилин. Розкласти у банки. У кожну додати скибочку лимона і 2 ялівцеві ягоди, кардамон, імбир, мускатний горіх. Маринад ще раз довести до кипіння, додати оцет, залити груші. Стерилізувати 15-25 хвилин. Закатати.

Рецепт без стерилізації

Інгредієнти: 1 кг груш, 10 ст. л. цукру, 1 ст. л. солі, 5 скл. води, 5 скл. оцту, лавровий листок, кілька горошин чорного і запашного перцю.

Приготування. Закип'ятити воду з цукром і сіллю, додати оцет. В охолоджений

Дитячий майданчик

КАЗКА ПРО МОВУ

В одній казковій країні було все таке, як у нас. Міста і села. Ліси і поля. Звірята і птахи. На міських площах юрмилися люди. Вони говорили різними мовами, але добре розуміли одне одного, бо жили в одній країні і знали її головну мову. Особливо легко було спілкуватися дітям. Їм було добре разом - вони бавилися, читали книги і багато сміялися. Одного ранку вони засміялися так голосно, що розбудили злого чарівника. А він терпіти не міг ні співу, ні сміху, не любився кіно, ненавидів театр, в читати і дітей, і дорослих - аби вже нікого не розбудили. Він розгнів одну з найбільших чорних книг і став шукати магичне заклинання.

А коли знайшов, одягнувся у сірий костюм і непомітно прокрався у парламент країни.

У великому красивому палаці було людно від чоловіків у таких же сірих костюмах. А ще страшенно галасливо - і чарівникові довелося затикати свої вразливі вуха, від чого він ще більше спохмурнів і розізлився. Парламентарі сперечалися, кричали, мало не билися. Здавалося, що всі найбільші крикуни країни зібралися під одним дахом. Суперечка зайшла про головну мову країни. І хоча всі мешканці знали цю мову і чудово нею розумілися, депутати вирішили, що це не справедливо - адже є ще десять інших мов. Пропонували по понеділках усім мовити північною провінцією, по вівторках і в середу до обіду - мовою західною, з обіду до вечора середі - мовою найменшої гірської провінції, у четвер - південною, у п'ятницю - центральною, в суботу - східною. А в неділю - на вибір. І от, коли їм майже вдалося ухвалити таке рішення, чарівник непомітно пробрався на трибуну і промовив своє магичне заклинання, додавши: «Від сьогодні ви втратили спільну мову!» Зчинився галас, і раптом запала тиша. Усі починали щось говорити, але виходило булькотіння. Ніхто нікого не розумів.

Вибігли депутати на площу до людей. Кинулися говорити - нічого не виходить. Люди перестали розуміти одне одного. У країні запала тривожна понура тиша.

Лише ті діти, котрі розбудили чарівника, не втратили розуміння одне одного. Вони доспіли розмовляти з нерозуміння руками. А тоді одна дівчинка сказала: «Я не вірю! Я не вірю, що так може бути! Це ж смішно!» І діти засміялися. Вони сміялися голосно - у злого чарівника аж заклало вуха! І від їхнього сміху розсипалися чари.

Відтак люди знову могли розуміти одне одного.

Адже вони знали головну мову - мову порозуміння.

Мар'яна САВКА.

Прислів'я та приказки про мову

- Хто мови своєї цурається, хай сам себе стидається.
- Птиця познати по пір'ю, а людину - по мові.
- Рідна мова - не полова: її за вітром не розвієш.
- Від меча рана загоїться, а від лихого слова - ніколи.
- Від теплої слова і від розмерзання.

Загадки

Біла рілля,
чорне насіння,
хто вміє - той посіє,
хто знає - відгадає.
(Письмо)

Ніде не купиш,
На вагах не зважиш,
Сам здобуваєш,
У комуру складаєш.
(Знання)

Рідну мову я вивчаю,
3 літер вже слова складаю.
Помічниці ось моя -
Букви в ній від А до Я.
(Абетка)

Дуже я потрібна всім:
І великим, і малим.
Всіх я розуму учу,
А сама завжди мовчу.
(Книга)

Хутко стрибне на папір,
І, хоч вір, а хоч не вір,
Враз напише нове слово.
Ось і рішення готове.
Вправно пише у руці,
Бачать всі старання ці.
(Ручка)

РІДНА МОВА

Розвивайся, звеселяйся, моя рідна мово,
У барвінки зодягайся, моє щире слово.
Колосися житом в полі, піснею в оселі,
Щоб зростали наші діти мудрі і веселі.
Щоб на все життя з тобою ми запам'ятали,
Як з коліски дорогої мовоньку кохали.

Л. Забашта.

